



Załącznik nr 2  
do Uchwały Nr 66/2019  
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej  
z dnia 28 lutego 2019 r.

## Ocena programowa Profil praktyczny



## Raport Samooceny

---

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

**Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Wałczu**  
**ul. Wojska Polskiego 99, 78-600 Wałcz**

<u>Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów</u>	3
<u>Skład zespołu przygotowującego raport samooceny</u>	9
<u>Prezentacja uczelni</u>	9
<b><u>Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym</u></b>	<b>10</b>
<u>Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się</u>	10
<u>Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się</u>	15
<u>Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie</u>	20
<u>Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry</u>	23
<u>Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie</u>	24
<u>Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku</u>	25
<u>Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku</u>	27
<u>Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia</u>	29
<u>Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach</u>	32
<u>Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów</u>	33
<b><u>Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów</u></b>	<b>36</b>
<b><u>Część III. Załączniki</u></b>	<b>38</b>
<u>Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów</u>	38
<u>Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających</u>	

**Nazwa ocenianego kierunku studiów:** Finanse i rachunkowość

1. Poziom/y studiów: Studia I stopnia, licencjackie
2. Forma/y studiów: Stacjonarne
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek<sup>1,2</sup> Ekonomia i finanse

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
Ekonomia i finanse	180	100

### Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

**Tabela 1** Efekty uczenia się na kierunku *Finanse i rachunkowość*

Kody efektów kierunkowych	Treść efektów kierunkowych	Kody charakterystyki drugiego stopnia dla kwalifikacji na poziomie 6PRK profilu praktycznego	Kody charakterystyki drugiego stopnia PRK typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziom 6
<b>Kompetencje społeczne</b>			
K_FiR1P_W01-1	Ma podstawową wiedzę o charakterze nauk społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem nauk ekonomicznych i ich relacji do innych nauk	P6S_WG	P6Z_WT
K_FiR1P_W01-2	Zna podstawowe kategorie ekonomiczne, w szczególności z zakresu finansów i rachunkowości	P6S_WG	P6Z_WT
K_FiR1P_W02-1	Zna podstawowe mechanizmy funkcjonowania przedsiębiorstw, rynków finansowych, banków oraz zakładów ubezpieczeń	P6S_WK	P6Z_WZ
K_FiR1P_W02-2	Posiada podstawową wiedzę o strukturze i zadaniach sektora finansów publicznych	P6S_WG P6S_WK	P6Z_WZ

1 Należy podać liczbę studentów ocenianego kierunku, z podziałem na poziomy, lata i formy studiów (z uwzględnieniem tylko tych poziomów i form studiów, które są prowadzone na ocenianym kierunku).

2 Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

K_FiR1P_W03-1	Posiada podstawową wiedzę o powinnościach publicznoprawnych podmiotów gospodarczych i osób fizycznych	P6S_WK	P6Z_WT
K_FiR1P_W03-2	Posiada podstawową wiedzę o formach finansowania działalności jednostek sektora prywatnego i publicznego	P6S_WG P6S_WK	P6Z_WT P6Z_WO
K_FiR1P_W04-1	Posiada wiedzę o rodzajach więzi społecznych, zachodzących zwłaszcza w zakresie zjawisk ekonomicznych	P6S_WK	P6Z_WZ
K_FiR1P_W04-2	Zna i rozumie współzależności między finansami a sferą realną gospodarki	P6S_WG	P6Z_WZ
K_FiR1P_W04-3	Zna prawidłowości rządzące relacjami między dawcami kapitału a zarządzającymi kapitałem, głównie w zakresie konfliktu interesów	P6S_WG P6S_WK	P6Z_WZ
K_FiR1P_W05-1	Zna podstawowe procedury legislacyjne w Polsce (skala makro)	P6S_WG	P6Z_WO
K_FiR1P_W05-2	Zna podstawowe zasady tworzenia dokumentacji wewnętrznej organizacji (skala mikro)	P6S_WG	P6Z_WT P6Z_WZ
K_FiR1P_W06-1	Zna podstawowe narzędzia matematyczne, statystyczne, informatyczne przydatne w badaniach zjawisk ekonomicznych	P6S_UW	P6Z_WT
K_FiR1P_W06-2	Zna ogólne metody, narzędzia i techniki pozyskiwania i analizy informacji finansowych o kondycji finansowo- majątkowej jednostek, głównie przedsiębiorstw i jednostek samorządu terytorialnego	P6S_UW	P6Z_WT P6Z_WZ
K_FiR1P_W06-3	Zna zakres sprawozdawczości zewnętrznej i wewnętrznej podmiotów gospodarczych	P6S_WG P6S_WK	P6Z_WT
K_FiR1P_W06-4	Zna podstawowe zasady ewidencji księgowej operacji gospodarczych	P6S_WG P6S_WK	P6Z_WT
K_FiR1P_W07-1	Zna podstawowe przepisy prawne oraz reguły gospodarowania w podmiotach prywatnych i publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem prawa finansowego	P6S_WG P6S_WK	P6Z_WT
K_FiR1P_W07-3	Zna istotę norm i regulacji jako przejaw ochrony uczestników systemu finansowego	P6S_WG	P6Z_WT

K_FiR1P_W08-1	Ma wiedzę na temat przebiegu procesów gospodarczych oraz ich przyczyn, skali i konsekwencji dla gospodarki narodowej oraz przedsiębiorstw	P6S_WK	P6Z_WZ
K_FiR1P_W08-2	Posiada wiedzę na temat przemian współczesnego systemu finansowego	P6S_WK	P6Z_WZ
K_FiR1P_W09-1	Zna wybrane poglądy na temat zmian struktur organizacyjnych	P6S_WG	P6Z_WZ
K_FiR1P_W09-2	Ma wiedzę o trwałych tendencjach dynamiki systemu finansowego i warunkach ich zaburzeń	P6S_WK	P6Z_WZ
K_FiR1P_W11-1	Zna zasady tworzenia i funkcjonowania form indywidualnej przedsiębiorczości z uwzględnieniem aspektów ekonomicznoprawnych (w tym podatkowych i księgowych) oraz otoczenia rynkowego	P6S_WK	P6Z_WT
K_FiR1P_W14-1	Ma podstawową wiedzę o metodyce wykonywania zadań, normach, procedurach i dobrych praktykach (w tym praktykach związanych z szeroko rozumianą obsługą odbiorców usług) stosowanych w obszarach i instytucjach związanych z działalnością profesjonalną wymagającą wykorzystania znajomości wybranego języka specjalności	P6S_UW	P6Z_WO
<b>Umiejętności</b>			
K_FiR1P_U01-1	Potrafi prawidłowo interpretować zjawiska pieniężne w skali mikro- i makro	P6S_UW	P6Z_UO
K_FiR1P_U01-2	Potrafi identyfikować, klasyfikować i objaśniać wpływ zdarzeń gospodarczych na sytuację majątkową i dochodową jednostek	P6S_UW	P6Z_UI
K_FiR1P_U01-3	Prawidłowo interpretuje i analizuje informacje zawarte w sprawozdaniach finansowych i raportach zarządczych	P6S_UW	P6Z_UI
K_FiR1P_U02-1	Potrafi wykorzystywać wiedzę teoretyczną i pozyskiwać dane do charakteryzowania oraz analizowania zjawisk ekonomicznych w podmiotach sfery publicznej i prywatnej	P6S_UW	P6Z_UO
K_FiR1P_U03-1	Potrafi analizować przyczyny i skutki prowadzonej polityki makroekonomicznej (fiskalnej i monetarnej) oraz identyfikować strategie	P6S_UW	P6Z_UO

	mikropodmiotów		
K_FiR1P_U03-2	Potrafi analizować za pomocą klasycznych metod sytuację majątkowo – finansową jednostek gospodarczych i podmiotów publicznych	P6S_UW	P6Z_UN
K_FiR1P_U03-3	Potrafi ocenić wpływ zmian otoczenia prawnego, ekonomicznego i politycznego w skali mikro- i makro-	P6S_UW	P6Z_UI
K_FiR1P_U04-1	Zna zasady opracowania biznesplanów korzystając z podstawowych narzędzi matematycznych, finansowych, informatycznych.	P6S_UW P6S_UO	P6Z_UN
aK_FiR1P_U04-2	Potrafi ocenić skutki decyzji podejmowanych w podmiotach gospodarczych oraz ich wpływ na ich kondycję finansową	P6S_UO	P6Z_UO
K_FiR1P_U05-1	Potrafi wykorzystywać przepisy prawa oraz reguły obowiązujące uczestników życia społeczno-gospodarczego do podejmowania decyzji, głównie z zakresu rachunkowości oraz działania sektora publicznego	P6S_UW	P6Z_UN
K_FiR1P_U06-1	Potrafi zastosować zdobytą wiedzę oraz umiejętności z zakresu funkcjonowania działalności gospodarczej lub administracji publicznej (zdobyte podczas praktyki zawodowej) w rozwiązywaniu zagadnień finansowo-księgowych	P6S_UW	P6Z_UN
K_FiR1P_U07-1	Proponuje warianty decyzyjne wykorzystując narzędzia z zakresu finansów i rachunkowości (w tym informatyczne) oraz potrafi je wdrożyć	P6S_UO P6S_UW	P6Z_UN

K_FiR1P_U08-1	Posiada umiejętność rozumienia i analizowania przyczyn oraz prawnoekonomicznych skutków zjawisk społecznych	P6S_UW	P6Z_UI
K_FiR1P_U08-2	Potrafi analizować problemy ekonomiczne oraz znajdować ich rozwiązania w oparciu o poznane narzędzia matematyczne	P6S_UW	P6Z_UN
K_FiR1P_U09-1	Posiada umiejętność przygotowania prac naukowych, esejów oraz prezentacji w języku polskim z wykorzystaniem podstawowych terminów ekonomicznych	P6S_UU	P6Z_UI
K_FiR1P_U09-2	Posiada umiejętność przygotowania typowych dokumentów i raportów w języku polskim	P6S_UW	P6Z_UN
K_FiR1P_U09-3	Posiada umiejętność wykorzystania terminologii w języku obcym w pracach pisemnych oraz w prezentacjach	JU01-P6S_UK	P6Z_UN
K_FiR1P_U10-1	Potrafi publicznie prezentować szczegółowe zagadnienia z zastosowaniem terminologii z zakresu finansów i rachunkowości w języku polskim i języku obcym.	P6S_UK JU01-P6S_UK	P6Z_UN
K_FiR1P_U11-1	Ma umiejętności językowe w zakresie nauk ekonomicznych, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	JU01-P6S_UK	P6Z_UI
K_FiR1P_U12-1	Potrafi wyszukiwać, analizować i użytkować informacje, wykorzystując różne sposoby i źródła, a w tym, w szczególności, w wybranym języku specjalności	P6S_UW	P6Z_UO
K_FiR1P_U13-1	Potrafi porozumiewać się z wykorzystaniem różnych technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie wybranej specjalności, w języku polskim oraz wybranym języku obcym specjalności	P6S_UK JU01-P6S_UK	P6Z_UN

K_FiR1P_U14-1	Posiada umiejętność tworzenia użytkowych prac pisemnych w języku polskim i wybranym języku specjalności z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych i korzystając z literatury przedmiotu	P6S_UK	P6Z_UN
K_FiR1P_U15-1	Posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych, w języku polskim i wybranym języku specjalności, dotyczących zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł i technik przekazu	P6S_UW JU01-P6S_UK	P6Z_UN
K_FiR1P_U16-1	Rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie zwłaszcza w związku z ewolucją norm, zasad i narzędzi z zakresu finansów i rachunkowości	P6S_UO	P6Z_UU
K_FiR1P_U17-1	Jest przygotowany do aktywnej pracy grupowej w różnych rolach, szczególnie w rozwiązywaniu problemów z zakresu finansów i rachunkowości	P6S_UU	P6Z_UO
<b>Kompetencje społeczne</b>			
K_FiR1P_K01-1	Ma świadomość potrzeby wykorzystania wiedzy w rozwiązywaniu problemów decyzyjnych w zakresie finansów i rachunkowości	P6S_KK	P6Z_KO
K_FiR1P_K02-1	Krytycznie ocenia informacje dotyczące zjawisk w zakresie finansów i rachunkowości	P6S_KK	P6Z_KW P6Z_KP
K_FiR1P_K03-1	Potrafi określić hierarchię zadań, w szczególności w sytuacjach stresowych	P6S_KK	P6Z_KW P6Z_KP
K_FiR1P_K04-1	Prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodów związanych z finansami i rachunkowością	P6S_KR	P6Z_KO
K_FiR1P_K05-1	Umie uczestniczyć w przygotowaniu projektów gospodarczych, uwzględniając aspekty prawne, ekonomiczne oraz uwarunkowania polityczne	P6S_KO	P6Z_KO
K_FiR1P_K06-1	Potrafi uzupełniać i doskonalić nabytą wiedzę i umiejętności korzystając z opinii ekspertów	P6S_KK	P6Z_KP
K_FiR1P_K07-1	Potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy	P6S_KO	P6Z_KO



## Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Robert Maciejewski	Dr/ adiunkt / dyrektor Instytutu Administracji i Nauk Ekonomicznych
Ignacy Dziedziczak	Prof. dr hab./ profesor
Karolina Słotwińska	Specjalista ds. Prawnych/ Sekretarz Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia
Anna Korzeniewska	Dr/ adiunkt
Agnieszka Astapczyk	Mgr /asystent / Przewodniczący Kierunkowej Rady Programowej dla kierunku Finanse i Rachunkowość Kierunkowy Koordynator ECTS
Kinga Wierzchowska	mgr /asystent/ Kierunkowy opiekun praktyk

## Prezentacja uczelni

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Wałczu (dalej także: PWSZ w Wałczu, Uczelnia) jest publiczną uczelnią wyższą. Misją Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Wałczu jest kształcenie i doskonalenie studentów, słuchaczy i uczestników innych form kształcenia, w celu uzyskania wysoko wykwalifikowanych kadr o uznanych w środowisku pracodawców kwalifikacjach, w ścisłym związku z zawodowymi i społecznymi potrzebami rynku pracy. Realizacja misji dla kierunku Finanse i Rachunkowość odbywa się poprzez kształcenie młodzieży i osób dorosłych, stwarzaniu im przyjaznych warunków do nauki. Poprzez elastyczną organizację studiów uczelnia stwarza dogodne warunki do studiowania, również osobom pracującym zawodowo, niezamożnym i pochodzącym z małych miejscowości regionu. Każdy student w uzasadnionych przypadkach może skorzystać z indywidualnej organizacji studiów. Uczelnia świadczy pomoc materialną i społeczną oraz umożliwia rozwijanie kontaktów zawodowych w kraju i za granicą. Kierunek dba o markę uczelni przyjaznej, będącej ważnym ośrodkiem akademickim w mieście i regionie. Ważny jest w tym kontekście również transfer wiedzy, który powstaje w trakcie studiowania i pisanie pracy dyplomowej. Większość prac dyplomowych dotyczy przedsiębiorstw i podmiotów sfery publicznej z regionu. Współpraca Uczelni z miejscowymi podmiotami gospodarczymi i jednostkami administracyjnymi umożliwia budowanie przestrzeni interesów w przekazywaniu i zastosowaniu wiedzy oraz generowanie impulsów do stymulowania rozwoju przedsiębiorczości.

## Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym

### Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

**Koncepcja i cele kształcenia** na kierunku *Finanse i rachunkowość (dalej także: FIR)* są w pełni zgodne ze strategią Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Wałczu oraz polityką jakości.

Jej podstawę stanowią następujące dokumenty:

- Uchwała nr 80/2017 Senatu Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Wałczu z dnia 13.12.2017 r. w sprawie Strategii Rozwoju Uczelni na lata 2018-2025
- Załącznik do uchwały 80/2017 - Strategia Rozwoju Uczelni
- Zarządzenie nr 8/2020 Rektora Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Wałczu w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacji Wewnętrzznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Wałczu

Fundamentalną przesłanką powstania Uczelni było stworzenie ośrodka akademickiego, który stanowiłby ofertę edukacyjną zwłaszcza dla tej grupy osób, dla której studia w oddalonych znacznie od Wałcza ośrodkach akademickich była utrudniona lub niemożliwa. Działalność Uczelni wpisuje się tym samym w realizację strategii Województwa Zachodniopomorskiego, zwłaszcza w obszarze celu strategicznego 5.0 – Budowanie otwartej i konkurencyjnej społeczności oraz celu kierunkowego 5.1 – Rozwój kadr innowacyjnej gospodarki. Kierunki działań podjęte w strategii Uczelni wpisują się również w strategię rozwoju Kapitału Ludzkiego, szczególnie w obszarze Celu szczegółowego 1. – Wzrost zatrudnienia poprzez zapewnienie powszechnego dostępu do wysokiej jakości kształcenia i szkolenia odpowiadającego na zmieniające się potrzeby rynku pracy.

**Cele kształcenia oraz program studiów** na kierunku *Finanse i rachunkowość* są w pełni zgodne z powyższą misją Uczelni, w zakresie pozyskiwania i transferu oraz budowania przestrzeni kontaktów zawodowych między przedsiębiorcami a absolwentami kierunku. Misją Instytutu Administracji i Nauk Ekonomicznych, w którym prowadzony jest kierunek, jest także kształcenie wysoko wykwalifikowanych specjalistów, z uwzględnieniem najnowszej wiedzy, metod i technik w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie ekonomii i finansów, z uwzględnieniem specyfiki regionu wałeckiego i jego otoczenia.

Kierunek *Finanse i rachunkowość* jest skierowany do osób zainteresowanych finansowo-księgowymi aspektami przedsiębiorstw, instytucji finansowych (głównie banków i ubezpieczycieli) oraz instytucji sektora finansów publicznych. Studia na tym kierunku służą zdobywaniu wiedzy i umiejętności skoncentrowanych na zrozumieniu przyczyn i skutków zjawisk gospodarczych na szczeblu makro- i mikroekonomicznym, zwłaszcza w ich wymiarze pieniężnym. W procesie kształcenia na tym kierunku wykorzystywane są proste narzędzia informatyczne pozwalające na stosowanie metod analiz i prognoz zjawisk gospodarczych przydatnych w podejmowaniu decyzji finansowych. Szczególną uwagę poświęca się wykształceniu umiejętności pracy z wykorzystaniem systemów finansowo-księgowych, niezbędnych w pracy współczesnego księgowego, a także na wykształcenie wśród studentów kierunku kreatywności oraz właściwej postawy etycznej, niezbędnej w pracy na stanowiskach związanych z finansami i rachunkowością.

W ramach kierunku *Finanse i rachunkowość* kształcona jest wykwalifikowana kadra przygotowana do pracy w instytucjach finansowych i niefinansowych na stanowiskach samodzielnych lub pomocniczych, a także w przedsiębiorstwach oraz do prowadzenia własnej działalności gospodarczej. W procesie kształcenia uwaga zwrócona jest na kreowanie samodzielności

i odpowiedzialności, co jest niezbędne dla osób chcących prowadzić działalność gospodarczą. Dotyczy to szczególnie osób chcących prowadzić biura doradztwa finansowo-księgowego oraz zajmować się pozyskiwaniem środków europejskich. Dzięki zdobytej wiedzy i uzyskanym umiejętnościom absolwenci studiów na kierunku *Finanse i rachunkowość* mogą uzyskać zatrudnienie w następujących instytucjach:

- przedsiębiorstwach – na stanowiskach z zakresu księgowości, podatków i finansów oraz z zakresu kadry i płace,
- instytucjach finansowych – na stanowiskach z zakresu bankowości korporacyjnej i detalicznej, jako analitycy kredytowi, pracownicy segmentu private banking, specjaliści ds. ubezpieczeń majątkowych i na życie, specjaliści z zakresu inwestycji na rynku finansowym, doradcy finansowi,
- sektorze publicznym – jako pracownicy: administracji samorządowej, administracji podatkowej, zarządzania placówkami opieki zdrowotnej, oświaty, specjaliści ds. zamówień publicznych, audytorzy wewnętrzni.

Absolwent studiów na kierunku *Finanse i rachunkowość*:

- cechuje się znajomością zagadnień finansowych, wykorzystując wiedzę z zakresu funkcjonowania instytucji finansowych, w szczególności przedsiębiorstw, banków, instytucji ubezpieczeniowych, podmiotów sektora finansów publicznych,
- podejmuje decyzje na podstawie analizy informacji finansowo-księgowych oraz oceny ryzyka
- posiada głębokie rozumienie problemów związanych z różnymi aspektami funkcjonowania pracodawców w zmieniających się warunkach społeczno- gospodarczych,
- posługuje się przepisami prawa w podejmowaniu decyzji finansowych,
- potrafi tworzyć sprawozdania na podstawie informacji z ksiąg rachunkowych,
- rozumie występowanie ryzyka na rynku finansowym i globalnym oraz zna zasady zarządzania nim,
- stosuje narzędzia niezbędne do podejmowania decyzji dotyczących oceny kondycji finansowej jednostek,
- formułuje opinie dotyczące problemów makro – i mikroekonomicznych,
- wykorzystuje narzędzia informatyczne w pracy zawodowej,
- posługuje się językiem obcym w praktyce finansów i rachunkowości.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom rynku pracy zdefiniowano trzy grupy przedmiotów do wyboru, zwanych dalej „specjalnościami”:

### **1. Księgowość i podatki w przedsiębiorstwie**

Specjalność skierowana jest do studentów pragnących zdobyć wiedzę z zakresu praktycznych i teoretycznych aspektów prowadzenia rachunkowości oraz zarządzania finansami przedsiębiorstwa. W procesie dydaktycznym szczególną uwagę przypisuje się do rozwijania u studentów umiejętności korzystania z nowoczesnych narzędzi służących do prowadzenia rachunkowości oraz podejmowania decyzji finansowych zarówno w małych, jak i dużych podmiotach gospodarczych. Przedmioty w ramach tej specjalności mają na celu przekazanie studentom szerokiego zakresu wiedzy i umiejętności dotyczących finansowego wymiaru mechanizmów działania współczesnego

przedsiębiorstwa. Zagadnieniami stanowiącymi rdzeń poruszanej problematyki są kwestie związane z podejmowaniem decyzji finansowych i inwestycyjnych przedsiębiorstw, zarządzaniem ryzykiem, wyceną przedsiębiorstw. Pozwala to na rozwijanie kompetencji przydatnych w pracy zawodowej w sektorze przedsiębiorstw. Dobór treści programowych związany jest z faktem, iż na rynku istnieje niemalejące zapotrzebowanie na specjalistów posiadających wiedzę niezbędną do podjęcia pracy w pionach finansowo-księgowych przedsiębiorstw. Profil kształcenia w tym zakresie pozwala także podjąć absolwentom pracę w charakterze analityków kredytowych lub założyć własną działalność gospodarczą.

## **2. Płace i kadry**

Specjalność jest adresowana do osób zainteresowanych zdobyciem umiejętności w obszarze płac i kadr. W procesie kształcenia szczególny nacisk kładzie się na umiejętności z zakresu prawa pracy, wynagradzania pracowników, dokumentacji kadrowej, rozliczeń z ZUS oraz wykorzystania systemów kadrowo-płacowych, a ponadto na zagadnienia dotyczące rekrutacji pracowników oraz ich rozwoju zawodowego. Zdobyta wiedza pozwala absolwentom na głębokie rozumienie problemów związanych z różnymi aspektami funkcjonowania pracodawców w zmieniających się warunkach społeczno-gospodarczych. Dobór treści programowych związany jest z faktem, iż na rynku istnieje niemalejące zapotrzebowanie na specjalistów posiadających wiedzę niezbędną do podjęcia pracy w pionach kadrowo-płacowych. Wiedza zdobyta w trakcie studiów jest użyteczna w praktyce zawodowej specjalistów z obszaru kadr i płac, zarówno w sektorze prywatnym, jak i publicznym oraz osób prowadzących własną działalność gospodarczą chcących samodzielnie prowadzić zagadnienia kadrowo-płacowe.

## **3. Menedżer projektów europejskich**

Specjalność jest adresowana do osób zainteresowanych zdobyciem umiejętności aplikowania o zewnętrzne źródła finansowania dla sektora publicznego i prywatnego. Kształtuje umiejętności aplikowania, przygotowywania dokumentacji projektowej w przypadku projektów zarówno inwestycyjnych jak i kompetencyjnych. W procesie kształcenia szczególny nacisk kładzie się na umiejętność stosowania nowoczesnych metod planowania budżetowego, procedur fiskalnych oraz wykorzystywania narzędzi marketingowych w sektorze publicznym. Ukończenie studiów w tym zakresie pozwala na uzyskanie kwalifikacji z dziedziny zarządzania i realizacji oraz sprawozdawczości projektowej. Dobór treści programowych umożliwia uzyskanie kompleksowej wiedzy z zakresu funkcjonowania sektora finansów publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem administracji samorządowej oraz podatkowej. Wiedza zdobyta w trakcie studiów jest użyteczna w praktyce zawodowej: pracowników samorządowych, pracowników administracji podatkowej, osób zajmujących się zamówieniami publicznymi oraz pozyskiwaniem i rozliczaniem zewnętrznych środków finansowych pochodzących z UE.

Niezależnie od wybranej specjalności studenci kierunku FiR zdobywają wszechstronną wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne w ramach wspólnych przedmiotów ogólnouczelnianych i kierunkowych. W programie studiów przewidziano liczne zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne, które w zależności od specjalności wynoszą:

1. Dla specjalności **Księgowość i podatki w przedsiębiorstwie** - 63 % ogólnej liczby punktów ECTS
2. Dla specjalności **Płace i kadry** - 61% ogólnej liczby punktów ECTS
3. Dla specjalności **Menedżer projektów europejskich** - 62% ogólnej liczby punktów ECTS

Kluczowe znaczenie dla przygotowania absolwentów studiów o profilu praktycznym jest 6-miesięczna praktyka zawodowa.

W procesie tworzenia koncepcji kształcenia na kierunku FiR uczestniczyli zarówno interesariusze wewnętrzni, jak i zewnętrzni.

Głównymi interesariuszami wewnętrznymi byli:

1. Pracownicy dydaktyczni posiadający dorobek naukowy w dyscyplinie ekonomia i finanse zatrudnieni w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Wałczu:
2. Pracownicy naukowo-dydaktyczni PWSZ w Wałczu posiadający duże doświadczenie zawodowe związane z finansami i rachunkowością
3. Studenci z doświadczeniem zawodowym.

Natomiast głównymi interesariuszami zewnętrznymi byli:

1. Menedżer finansowy w przedsiębiorstwie
2. Właściciel kancelarii podatkowej
3. Absolwentka kierunku FiR, zajmująca stanowisko zgodne z ukończonym kierunkiem studiów.

Uczelnia ma podpisane stosowne umowy o współpracy ze specjalistami oraz przedsiębiorcami finansowo-księgowymi, wspierającymi proces unowocześniania programu studiów oraz dostosowywania go do potrzeb rynku pracy przez aktywny udział w posiedzeniach Kierunkowej Rady Programowej.

Na etapie konstruowania programu studiów na kierunku FiR uwzględniono zalecenia brytyjskiej Agencji Zapewnienia Jakości Szkolnictwa Wyższego (Quality Assurance Agency, [www.qaa.ac.uk](http://www.qaa.ac.uk)) zawarte w standardach (benchmark statements) z zakresu finansów oraz rachunkowości. Dokonano także przeglądu wymagań stawianych przy uzyskaniu certyfikatu ACCA (Association of Chartered Certified Accountants) uwzględniając w programie studiów I stopnia wybrane wymagania przypisane do poziomu Fundamentals. W tworzeniu programu studiów wykorzystane zostały zalecenia przedstawicieli lokalnego rynku pracy, związane z sektorem przedsiębiorstw, bankowym. Ponadto skorzystano z konsultacji z z-cą Dyrektora Departamentu Budżetu i Efektywności Finansowej Ministerstwa Sprawiedliwości.

Istotnym elementem dostosowania efektów uczenia się do potrzeb rynku pracy było także kierowanie się zaleceniami organizacji zawodowych. Efekty uczenia są w dużym stopniu zbieżne ze ścieżką edukacyjną Dyplomowanych Księgowych Stowarzyszenia Księgowych w Polsce oraz wytycznymi Związku Banków Polskich w zakresie standardów kwalifikacyjnych.

Kierunek studiów FiR przyporządkowany został do dziedziny nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych z dnia 20 września 2018 r. (Dz.U. 2018 poz. 1818),

opis zakładanych efektów uczenia się dla kierunku studiów *Finanse i rachunkowość*, studia I stopnia, o profilu praktycznym oraz uwzględnia charakterystyki II stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji dla poziomu 6 PRK, zgodnie z Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Program studiów zbudowany jest w oparciu o przedmioty tworzące strukturę umożliwiającą realizację zakładanych efektów uczenia się. Dane szczegółowe dotyczące przypisanych przedmiotom zakładanych efektów uczenia się znajdują się w załączniku 1. do programów studiów: *Macierz osiągnięcia kierunkowych efektów uczenia się w podziale na przedmioty (zajęcia, grupy zajęć)*.

Zajęcia prowadzone są w warunkach właściwych do charakteru danych zajęć umożliwiających osiągnięcie efektów uczenia się. Preferowany jest charakter konwersatoryjny zajęć praktycznych, aby umożliwić nabywanie umiejętności praktycznych przez studentów.

Analiza Matrycy osiągnięcia kierunkowych efektów uczenia się w pełni wskazuje na kompleksową realizację efektów z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych osiągniętych przez studentów w trakcie trzech lat studiów. Wśród 23 efektów uczenia się z zakresu wiedzy największą wagę dla wszystkich specjalności mają:

- 1) K\_FIR1P\_W02-1 - student zna podstawowe mechanizmy funkcjonowania przedsiębiorstw, rynków finansowych, banków oraz zakładów ubezpieczeń
- 2) K\_FIR1P\_W01-2 - student zna podstawowe kategorie ekonomiczne, w szczególności z zakresu finansów i rachunkowości
- 3) K\_FIR1P\_W01-1 - student ma podstawową wiedzę o charakterze nauk społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem nauk ekonomicznych i ich relacji do innych nauk
- 4) K\_FIR1P\_W06-2 - student zna ogólne metody, narzędzia i techniki pozyskiwania i analizy informacji finansowych o kondycji finansowo-majątkowej jednostek, głównie przedsiębiorstw i jednostek samorządu terytorialnego
- 5) K\_FIR1P\_W07-1 - student zna podstawowe przepisy prawne oraz reguły gospodarowania w podmiotach prywatnych i publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem prawa finansowego

Wśród efektów uczenia się z zakresu umiejętności kluczowe znaczenie mają:

- 1) K\_FIR1P\_U03-2 - student potrafi analizować za pomocą klasycznych metod sytuację majątkowo – finansową jednostek gospodarczych i podmiotów publicznych
- 2) K\_FIR1P\_U01-2 - student potrafi identyfikować, klasyfikować i objaśniać wpływ zdarzeń gospodarczych na sytuację majątkową i dochodową jednostek
- 3) K\_FIR1P\_U01-1 - student potrafi prawidłowo interpretować zjawiska pieniężne w skali mikro- i makro
- 4) K\_FIR1P\_U05-1 - student potrafi wykorzystywać przepisy prawa oraz reguły obowiązujące uczestników życia społeczno- gospodarczego do podejmowania decyzji, głównie z zakresu rachunkowości oraz działania sektora publicznego
- 5) K\_FIR1P\_U16-1 - student rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie zwłaszcza w związku z ewolucją norm, zasad i narzędzi z zakresu finansów i rachunkowości
- 6) K\_FIR1P\_U17-1 - student jest przygotowany do aktywnej pracy grupowej w różnych rolach, szczególnie w rozwiązywaniu problemów z zakresu finansów i rachunkowości

Wśród efektów uczenia się z zakresu kompetencji największą wagę mają:

- 1) K\_FIR1P\_KO 4-1 - student prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodów związanych z finansami i rachunkowością
- 2) K\_FIR1P\_KO 6-1 - student potrafi uzupełniać i doskonalić nabytą wiedzę i umiejętności korzystając z opinii ekspertów
- 3) K\_FIR1P\_KO 7-1 - student potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy

## **Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się**

Program studiów dla I stopnia o profilu praktycznym dla kierunku *Finanse i rachunkowość*, obejmuje wszystkie efekty uczenia się przewidziane rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych z dnia 20 września 2018 r., w zakresie nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse.

Program studiów obejmuje kierunkowe efekty uczenia się ujęte w trzech grupach przedmiotów do wyboru zwanych dalej specjalnościami. Do poszczególnych modułów przypisane są przedmioty o określonych nazwach wraz z formą zajęć, liczbą godzin dydaktycznych i przyporządkowane punkty ECTS. Program studiów stacjonarnych realizowany jest w 6. semestrach i obejmuje 2648 godzin dydaktycznych oraz 180 punktów ECTS. Natomiast program studiów niestacjonarnych jest realizowany w 6. semestrach i obejmuje 1954 godziny dydaktyczne oraz 180 punktów ECTS. Poszczególne grupy przedmiotów zostały utworzone w taki sposób, aby możliwe było osiągnięcie zakładanych dla kierunku *Finanse i rachunkowość* efektów uczenia się w zakresie: wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Treści zawarte w programie studiów spełniają merytoryczne, formalne, jak i organizacyjne wymogi stawiane kształceniu, a w szczególności takie jak: standardy, wzorce, przepisy szczegółowe, uwarunkowania prawne, zawodowe, regionalne, społeczne, itp. – przez co możliwe jest osiągnięcie przez studentów wszystkich zakładanych efektów uczenia się oraz uzyskanie przez nich kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określonego dla kierunku o profilu praktycznym. Treści kształcenia umożliwiają zdobycie wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych do wykonywania działalności finansowo-księgowej.

**Dobór treści programowych i form zajęć dydaktycznych** na kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami uczenia się oraz uwzględnia w szczególności aktualnie stosowane w praktyce rozwiązania naukowe związane z zakresem kierunku oraz potrzeby rynku pracy. Stosowane metody uczenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, w tym w szczególności umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy. Szczegółowe opracowanie efektów uczenia się, treści, organizacji uczenia w ramach przedmiotów oraz organizacja weryfikacji i ewaluacji przedmiotów zawarte jest w sylabusach.

Liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form aktywizacji studentów umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się.

Preferowane są formy zajęć praktycznych, aby umożliwić studentom nabywanie umiejętności i kompetencji. Praktyczny profil studiów opiera się na doborze zajęć ściśle związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym. Do zajęć kształtujących umiejętności praktyczne przypisano:

- 1) w ramach specjalności *Księgowość i podatki w przedsiębiorstwie* 113 pkt. ECTS z ogólnej liczby 180 pkt. ECTS,
- 2) w ramach specjalności *Płace i kadry* 110 pkt. ECTS z ogólnej liczby 180 pkt ECTS,
- 3) w ramach specjalności *Menedżer projektów europejskich* 111 pkt. ECTS z ogólnej liczby 180 pkt. ECTS.

Z uwagi na praktyczny charakter zajęć, prowadzone są one przez osoby z odpowiednim doświadczeniem zawodowym zdobytym poza uczelnią na stanowiskach odpowiadających specyfikacji zajęć.

**Plan studiów** zawiera rozmieszczenie poszczególnych przedmiotów w czasie całego cyklu kształcenia, wraz ze szczegółowym rozliczeniem przypisanych do tych przedmiotów punktów ECTS, a także z planem zaliczeń semestralnych i egzaminów dla poszczególnych przedmiotów, jeśli podlegają osobnemu zaliczeniu. Przedmioty w planie studiów pogrupowane są w bloki:

1. blok przedmiotów ogólnouczelnianych i podstawowych,
2. blok przedmiotów kształcenia kierunkowego,
3. blok przedmiotów do wyboru w zakresie: *Księgowość i podatki w przedsiębiorstwie*,
4. blok przedmiotów do wyboru w zakresie: *Płace i kadry*,
5. blok przedmiotów do wyboru w zakresie: *Menedżer projektów europejskich*.

Szczegółowe rozliczenie i plan studiów stanowi załącznik nr 2 do programu studiów.

Studenci mają możliwość studiowania zgodnie z indywidualną organizacją studiów, polegającą na ustaleniu indywidualnych terminów realizowania obowiązków dydaktycznych oraz realizowania zajęć w godzinach popołudniowych, tak aby umożliwić uczestniczenie w zajęciach osobom pracującym zawodowo. Ponadto w celu wsparcia osób z niepełnosprawnością w PWSZ w Wałczu działa powołany przez Rektora Pełnomocnik ds. studentów niepełnosprawnych, który zajmuje się analizą, opiniowaniem i inicjowaniem wdrażania rozwiązań ułatwiających studiowanie osobom z niepełnosprawnościami oraz wszelkimi sprawami dotyczącymi studiowania przez osoby z niepełnosprawnością. Studenci posiadający orzeczenie o niepełnosprawności otrzymują także stypendium dla osób niepełnosprawnych.

Program studiów stacjonarnych spełnia wymagania stawiane programom studiów w Ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2020 poz. 85 t.j. z późn. zm.) oraz w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. (Dz.U. 2018 poz. 1861) w sprawie studiów.

Wskaźniki dotyczące wymagań, co do zawartości programów studiów wymaganych właściwą ustawą o szkolnictwie wyższym i rozporządzeniami wykonawczymi.



**Tabela 2.** Podział punktów ECTS

Lp	Opis kryterium	Grupy zajęć do wyboru w zakresie: <i>Księgowość i podatki w przedsiębiorstwie</i>	Grupy zajęć do wyboru w zakresie: <i>Płace i kadry</i>	Grupy zajęć do wyboru w zakresie: <i>Menedżer projektów europejskich</i>
1	Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia (co najmniej 50%)	143	145	142
2	Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć kształtujących umiejętności praktyczne (ponad 50%)	113	110	111

Organizacja procesu kształcenia zapewnia osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji, przez:

- 1) odpowiednią proporcję zajęć prowadzonych w formie praktycznej (konwersatoria, laboratoria, ćwiczenia, seminaria) w stosunku do zajęć teoretycznych
- 2) zapewnienie tygodniowego harmonogramu zajęć zapewniającego odpowiednią higienę pracy umysłowej.

Analiza możliwości realizacji planu studiów w latach semestrach i dniach ukazuje, że największe obciążenie przypada na semestry 2 - 6 z uwagi na planowane praktyki zawodowe, które od roku akademickiego 2019/2020 wynoszą łącznie 1008 godzin. Niemniej jednak, przy założeniu 15-tygodniowego semestru i 5-dniowego tygodnia, liczba godzin zajęć nie przekracza 34 tygodniowo przy 7 godzinach dziennie w najbardziej obciążonym semestrze.

**Tabela 3.** Liczba godzin zajęć na przestrzeni trwania studiów

LICZBA GODZIN	Grupa przedmiotów do wyboru w zakresie:	I ROK		II ROK		III ROK	
		I sem.	II sem.	III sem.	IV sem.	V sem.	VI sem.
liczba godzin zajęć w semestrze	<i>Księgowość i podatki w przedsiębiorstwie</i>	255	465	480	465	510	473

	<i>Płace i kadry</i>	255	465	480	465	510	473
	<i>Menedżer projektów europejskich</i>	255	465	480	480	495	473
Średnio na tydzień	<i>Księgowość i podatki w przedsiębiorstwie</i>	17	31	32	31	34	31,5
	<i>Płace i kadry</i>	17	31	32	31	34	31,5
	<i>Menedżer projektów europejskich</i>	17	31	32	32	33	31,5
Średnio dziennie	<i>Księgowość i podatki w przedsiębiorstwie</i>	3,4	6,2	6,4	6,2	6,8	6,3
	<i>Płace i kadry</i>	3,4	6,2	6,4	6,2	6,8	6,3
	<i>Menedżer projektów europejskich</i>	3,4	6,2	6,4	6,4	6,6	6,3

**Praktyka zawodowa** stanowi integralną część procesu uczenia się, zasady jej odbywania uregulowane zostały w Regulaminie Studiów PWSZ w Wałczu (stanowiącym załącznik do uchwały nr 47/2019 Senatu Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Wałczu z dnia 27.09.2019 r. w sprawie zmiany Regulaminu Studiów) oraz w Regulaminie Praktyk Studenckich określonym uchwałą nr 12/2020 Senatu PWSZ w Wałczu z dnia 25.03.2020 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Studenckich Praktyk Zawodowych w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Wałczu. W celu zapewnienia możliwości pełnego osiągnięcia efektów uczenia się, a także mając na uwadze

zharmonizowanie praktyk z procesem kształcenia na kierunku *Finanse i rachunkowość* studenckie praktyki zawodowe odbywają się w czasie wolnym od zajęć dydaktycznych od 2 do 6 semestru studiów.

Łączny wymiar praktyk na opisywanym kierunku wynosi 40 ECTS. Praktyka trwa łącznie 1008 godzin (bez czasu instruktażu i ewaluacji), co odpowiada 6 miesiącom przeliczeniowym. Szczegółowy program praktyki dla kierunku zawarty jest w sylabusie praktyki (załącznik nr 4). Praktyka zawodowa *Finansów i rachunkowości* dzieli się na dwa główne bloki, tj. praktyka kierunkowa (etap I) oraz praktyka zawodowa w zakresie grup przedmiotów do wyboru, zwanych specjalnościami (etap II).

Program praktyk zakłada realizację praktyk w pięciu semestrach:

1. Semestr 2, etap I, kierunkowy – 200 godzin, 8 punktów ECTS;
2. Semestr 3, etap I, kierunkowy – 200 godzin, 8 punktów ECTS;
3. Semestr 4, etap II, w zakresie przedmiotów do wyboru – 200 godzin, 8 punktów ECTS;
4. Semestr 5, etap II, w zakresie przedmiotów do wyboru – 200 godzin, 8 punktów ECTS;
5. Semestr 6, etap II, w zakresie przedmiotów do wyboru – 208 godzin, 8 punkty ECTS.

Odbycie każdego etapu praktyki jest potwierdzone zaświadczeniem oraz przeprowadzana jest weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się. Zaświadczenie wystawia zakład pracy, a oceny przebiegu praktyki i weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się dokonuje opiekun zakładowy.

Każdy student odbywa praktykę indywidualnie. Praktyka realizowana jest na podstawie oświadczenia jakie przekłada student opiekunowi praktyk z ramienia Uczelni.

Praktyki odbywają się w przedsiębiorstwach, instytucjach i organizacjach, które deklarują wolę i posiadają możliwość realizowania programu praktyki w sferze zapewniającej realizację celów i osiągnięcie efektów uczenia się, a szczególności: komórkach finansowo-księgowych, kadrowo-płacowych przedsiębiorstw, bankach, towarzystwach ubezpieczeniowych, podmiotach sfery finansów publicznych (komórki finansowo-księgowe urzędów gminy, powiatu, szkolnictwa, służby zdrowia, przedsiębiorstw użyteczności publicznej). Praktyki odbywają się na podstawie indywidualnego porozumienia z przedsiębiorcą wskazanym przez Uczelnię bądź samodzielnie przez Studenta, a następnie weryfikowanym przez Kierunkowego opiekuna praktyk.

Zgodnie z Regulaminem Studenckich Praktyk Zawodowych praktyki podlegają hospitacji w celu weryfikacji miejsca odbywania praktyki oraz sposobu jej odbywania, a także weryfikacji stopnia osiągniętych efektów uczenia się. Hospitacje prowadzone są wrywkowo i zakończone są sprawozdaniem.

Na wniosek praktykanta, za zgodą kierunkowego opiekuna praktyk, praktykant może odbywać praktykę, w całości lub w części, w ramach swojej pracy zawodowej, o ile pozwala to na osiągnięcie efektów uczenia się przypisanych praktykom.

**Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 2:**

Praktyczny wymiar prowadzonych zajęć wymaga dobrania odpowiednich narzędzi. Aby zapewnić najwyższą jakość przekazywanych treści programowych na kierunku FiR wykorzystywane są programy specjalistyczne, takie jak:

- system Rekord.ERP - jest to zintegrowany system wspomagania zarządzania, posiadający także moduł księgowy. Program obsługuje wszystkie główne obszary działalności gospodarczej. Zawiera pakiet programów odpowiadający za implementację rachunkowości zarządczej oraz finansowej w przedsiębiorstwie. Umożliwia pełne wsparcie niezbędne w prowadzeniu ksiąg rachunkowych - zarówno pod względem ewidencyjnym, jak i kontrolingowym. Programy są zintegrowane z bankowymi systemami elektronicznych płatności w kontekście emisji przelewów oraz rozliczania wyciągów bankowych.
- system Revas - Branżowe Symulacje Biznesowe - oferuje gry edukacyjne, w których studenci zakładają i prowadzą własne firmy. W ramach utworzonego przedsiębiorstwa studenci podejmują realistyczne decyzje biznesowe. W ramach systemu istnieją cztery symulacje, w tym m.in. Branżowa symulacja Biznesowa "Biuro Rachunkowe", w ramach której studenci podejmują zadania z zakresu organizacji biura rachunkowego, zarządzania biurem rachunkowym, tworzenia misji firmy, zakupu zasobów, analizy wyników sprzedażowych, dbania o finanse firmy.

### **Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie**

Zgodnie z §2 Regulaminu Studiów Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Wałczu (stanowiącego załącznik do uchwały nr 47/2019 Senatu Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Wałczu z dnia 27.09.2019 r. w sprawie zmiany Regulaminu Studiów) przyjęcie na studia następuje w drodze wpisu na listę studentów przez: rekrutację, potwierdzenie efektów uczenia się, przeniesienie z innej uczelni lub uczelni zagranicznej.

Uczelnia stosuje przejrzyste zasady rekrutacji na studia, są one dostępne na Uczelnianej stronie w zakładce Kandydat. **Regulamin w sprawie ustalenia warunków, trybu oraz terminów rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji oraz jej formy na poszczególnych kierunkach w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Wałczu w roku akademickim 2020/2021** (stanowiący załącznik do uchwały nr 28/2019 Senatu Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Wałczu z 27.06.2019 r.) określa zasady organizacji przyjęć na studia stacjonarne i niestacjonarne pierwszego stopnia o profilu praktycznym. Rekrutacja na studia do PWSZ w Wałczu ma charakter konkursowy pod warunkiem spełnienia wszystkich wymogów zapisanych w artykule 69 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 20 lipca 2018 oraz ustalonych niniejszym regulaminem. Laureaci, finaliści olimpiad przedmiotowych stopnia centralnego oraz laureaci konkursów przedmiotowych organizowanych w PWSZ w Wałczu, przyjmowani są na I rok studiów z pominięciem kolejności w przeciągu trzech lat od uzyskania tychże osiągnięć na podstawie zasad określonych w **uchwale nr 29/2019 Senatu Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Wałczu z dnia 27.06.2019 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad przyjmowania na studia laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Wałczu obowiązujących od roku 2019/2020.**

Regulamin ten nie dotyczy przyjęcia kandydatów na studia pierwszego stopnia, w wyniku potwierdzania efektów uczenia się, którego szczegółowe zasady, warunki i tryb określa **Regulamin organizacji przyjęć na studia stacjonarne i niestacjonarne pierwszego i drugiego stopnia o profilu**

**praktycznym w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Wałczu przez potwierdzenie efektów uczenia się** (stanowiący załącznik do uchwały nr 15/2019 Senatu Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Wałczu). Uczelnia zamieszcza wykaz wymagań na stronie internetowej w zakładce Kandydat – Uznawanie efektów uczenia się.

**Kryteria potwierdzania efektów uczenia się dla kierunku FiR:**

- spełnienie wymagań zawartych w Regulaminie potwierdzania efektów uczenia się;
- zajmowane stanowisko pracy z zakresem obowiązków;
- staż pracy;
- posiadane świadectwa, certyfikaty, zaświadczenia ukończonych kursów, szkoleń.

**Forma potwierdzenia efektów uczenia się jest:**

1. Analiza przedstawionej dokumentacji w kierunku zbieżności z efektami uczenia się przypisanych do poszczególnych przedmiotów objętych procedurą potwierdzania efektów uczenia zawartymi w sylabusie danego przedmiotu.
2. I/ lub bezpośrednia forma weryfikacji efektów uczenia się: egzamin teoretyczny lub praktyczny.

Student ma prawo do przeniesienia swoich wcześniejszych osiągnięć jak przedstawiono w Regulaminie organizacji przyjęć na studia stacjonarne i niestacjonarne pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Wałczu. Przenoszenie i transfer osiągnięć studentów Uczelni odbywających część studiów w uczelniach zagranicznych lub praktyki zawodowe w instytucjach za granicą, w ramach europejskich (np.: Erasmus+) lub międzynarodowych programów wymiany akademickiej oraz innych tego typu programów prowadzonych przez Uczelnię, odbywa się zgodnie z zasadami określonymi wyżej.

**Egzamin dyplomowy** jest formą weryfikacji końcowej kształcenia oraz stanowi formę sprawdzenia stopnia opanowania przez studenta wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych przewidzianych dla tego kierunku w zakresie objętym egzaminem. Przebieg egzaminu, weryfikację i ewaluację poszczególnych części i całości studiów opisuje rozdział 10 Regulaminu studiów. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest:

- złożenie wszystkich egzaminów przewidzianych programem studiów oraz uzyskanie zaliczenia wszystkich przedmiotów i praktyk przewidzianych w programie studiów na kierunku *Finanse i rachunkowość*;
- złożenie pracy dyplomowej w dziale właściwym ds. organizacji kształcenia;
- zweryfikowanie pracy dyplomowej w systemie antyplagiatowym jako pracy samodzielnej;
- uzyskanie pozytywnych ocen z pracy dyplomowej zgodnie z zasadami określonymi w regulaminu studiów.

Egzamin dyplomowy jest sprawdzianem sumującym, ustnym i komisyjnym. Na wniosek studenta w uzasadnionych przypadkach, a zwłaszcza wobec osoby niepełnosprawnej w zakresie werbalizacji, dopuszcza się inną formę egzaminu.

Zestaw pytań na egzamin przygotowujący jest w liczbie zapewniającej wyczerpanie treści merytorycznych na danym kierunku i jest taki sam dla każdego studenta kierunku. Zestawy pytań przygotowują promotorzy prac realizowanych na kierunku *Finanse i rachunkowość* oraz wskazani

przez przewodniczącego Kierunkowej Rady Programowej kierunku nauczyciele akademicy, spośród prowadzących zajęcia w ramach przedmiotów kierunkowych i specjalnościowych. Zestawy pytań zatwierdzane są na posiedzeniu Kierunkowej Rady Programowej w trybie określonym w regulaminie studiów. Zatwierdzone zestawy pytań ogłaszane są do publicznej wiadomości studentów na stronie internetowej Uczelni i na tablicach informacyjnych działu właściwego ds. organizacji kształcenia w semestrze, w którym będzie przeprowadzony egzamin dyplomowy, w przyjętym w Uczelni terminie.

**Praca dyplomowa** na kierunku stanowi samodzielne opracowanie określonego zagadnienia w dyscyplinie ekonomia i finanse, prezentujące poziom wiedzy i umiejętności studenta, a także stanowiące dowód jego kompetencji społecznych, w zakresie związanym z kierunkiem *Finanse i rachunkowość*. Praca dyplomowa powinna porządkować pewne zagadnienia lub mieć charakter odkrywczy, a w szczególności powinna być:

- badawcza (np. rozwiązywanie problemu praktycznego) lub
- analityczna (np. analiza finansowa, analiza ekonomiczna) lub
- aplikacyjna (projekt rozwiązania i propozycja jego wdrożenia u konkretnego adresata).

Zasady przygotowania pracy dyplomowej zostały szczegółowo opisane w zarządzeniu 11/2020 Rektora Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Wałczu z dnia 16.03.2020 r. W sprawie zasad przygotowania i opracowania prac dyplomowych.

**Analiza pozycji absolwentów** Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Wałczu opiera się na ogólnopolskim systemie monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów (dalej ELA) szkół wyższych, dla którego głównym źródłem danych systemowych są dane z systemu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz POL-on. Analiza jednak nie dotyczy absolwentów kierunku *Finanse i rachunkowość* na studiach I-go stopnia o profilu praktycznym po 2016 r., gdyż liczba absolwentów była zbyt niska i raporty ELA nie zostały wygenerowane.

**Dokumentami podstawowymi** w zakresie weryfikacji na poziomie pojedynczego przedmiotu są sylabusy, gdzie definiowane są szczegółowe formy, terminy, warunki i kryteria weryfikacji osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Stosowane w ramach systemu przedmiotowej weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się metody i formy muszą być adekwatne do zakładanych efektów uczenia się i umożliwiać skuteczne sprawdzenie oraz ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów uczenia się, w tym, w szczególności, umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy, na każdym etapie procesu uczenia.

W ramach końcowego rozliczenia i weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się sporządza się:

- 1) karty oceny pracy dyplomowej, na której znajduje się, między innymi, ocena poziomu osiągnięcia zakładanych efektów kierunkowych przez dyplomanta;
- 2) protokoły indywidualne na egzamin dyplomowy wraz ze wskazaniem i rozliczeniem osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do egzaminu dyplomowego.

Przewiduje się archiwizowanie dokumentacji potwierdzającej okresowe i końcowe osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

#### **Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry**

Na kierunku *Finanse i rachunkowość* zajęcia prowadzi kadra, która posiada dorobek naukowy i praktyczny, zapewniający realizację programu studiów w dyscyplinach dla tego kierunku. Zajęcia prowadzi **2** profesorów zwyczajnych, **9** doktorów, **7** magistrów. Uczelnia od kilkunastu lat rozwija własną kadrę dydaktyczną. Wykaz kadry wraz określeniem ich dorobku naukowego oraz doświadczenia zawodowego zdobytego poza uczelnią zawarto w załączniku nr 2 w punkcie 4.

Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących kadrę dydaktyczną odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu praktycznym. Dorobek naukowy, doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów uczenia się. Mieszczą się w dyscyplinie wskazanej dla kierunku. Liczba nauczycieli akademickich jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku.

Prowadzona polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych, zawodowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych. Warto podkreślić, że działania Uczelni zmierzają do zwiększenia liczby pracowników, dla których Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy. Stanowi to wyraz w wymaganiach konkursowych stawianych wobec kandydatów do pracy w Uczelni. Zgodnie z zapisami ustawowymi przestrzegana jest zasada organizacji konkursów na stanowiska dydaktyczne w PWSZ w Wałczu określona w § 63 oraz § 64 Statutu PWSZ w Wałczu (stanowiącego załącznik do uchwały nr 27/2019 Senatu PWSZ w Wałczu 27.06.2019 roku).

W ramach oceny jakości kadry dydaktycznej przeprowadzane są ankiety studenckie w każdym roku akademickim na wszystkich kierunkach studiów. Studenci anonimowo i dobrowolnie wyrażają swoją opinię wypełniając ankietę, której wzór stanowi załącznik do zarządzenia 8/2020 Rektora PWSZ w Wałczu w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacji Wewnętrzznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Wałczu. Wyniki tych ankiet są brane pod uwagę w ocenie okresowej pracowników, zgodnie z zapisami Statutu.

Dodatkowe działania w zakresie weryfikacji jakości działania kadry dydaktycznej określa Regulamin Organizacji Wewnętrzznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz zarządzenie nr 16/2020 Rektora PWSZ w Wałczu w sprawie procedury oceny nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Wałczu. Procedura oceny nauczycieli akademickich przyjmuje trzy formy:

- 1) hospitację prowadzonych zajęć;
- 2) ewaluację dokonywaną przez studentów
- 3) samoocenę działalności naukowo-badawczej oraz działalności dydaktyczno-organizacyjnej.

Natomiast procedura oceny osób prowadzących zajęcia, lecz nie zatrudnionych na podstawie umowy o pracę opiera się na hospitacji przeprowadzonych zajęć oraz ewaluacji dokonywanej przez studentów.

W Uczelni na podstawie zarządzenia Rektora nr 65/2019 został powołany pełnomocnik Rektora ds. etyki i profilaktyki antykorupcyjnej. Zarządzeniem Rektora nr 29/2020 została wprowadzona polityka antykorupcyjna. Natomiast zarządzeniem 35/2020 powołano Pełnomocnika Rektora ds. przeciwdziałania mobbingowi, dyskryminacji i molestowaniu seksualnemu. Tym samym zarządzeniem połączono obydwie funkcje ustanawiając jednego Pełnomocnika Rektora ds. etyki oraz przeciwdziałania korupcji, mobbingowi, dyskryminacji i molestowaniu seksualnemu.

## **Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie**

Baza dydaktyczna Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Wałczu znajduje się w budynkach nr 4, 7, 19, biblioteki oraz zespole sportowo treningowym przy ulicy Wojska Polskiego 99 w Wałczu. Uczelnia w ramach infrastruktury własnej posiada:

- 1) cztery **laboratoria komputerowe**;
- 1) **laboratorium medialne do nauki języków obcych**;
- 2) **sala audytoryjna** przygotowana dla 100 studentów;
- 3) cztery **sale wykładowe** przygotowane dla 40 studentów każda;
- 4) dwanaście **sal ćwiczeniowych** przygotowanych na 20 studentów każda;

Obecnie w trakcie remontu jest kolejny budynek dydaktyczny (nr 3), który w części (III piętro) przeznaczony będzie na akademik z miejscami w pełni dostosowanymi do potrzeb osób z niepełnosprawnością.

Baza dydaktyczna uczelni dostępna jest dla każdego studenta studiów stacjonarnych i niestacjonarnych zarówno w czasie zajęć jak i w czasie wolnym. Student chcący skorzystać z bazy dydaktycznej w godzinach pozalekcyjnych może to zrobić w ramach konsultacji wykładowców ze studentami.

W celu zwiększenia dostępu do specjalistycznego oprogramowania dla studentów i wykładowców uczelnia posiada **wykupione licencje oprogramowania udostępniane studentom** jest to oprogramowanie: Microsoft Imagine Premium, Office 365, dostęp do systemu informacji prawnej LEX, system Rekord.ERP, system Revas - Branżowe Symulacje Biznesowe. Studenci mogą też korzystać sieci internetowej Uczelni.

W zakresie zapewnienia studentom niepełnosprawnym wsparcia dydaktycznego, infrastrukturę obiektów dydaktycznych dostosowano do potrzeb osób niepełnosprawnych.

W kampusie uczelnianym przy ul. Wojska Polskiego 99 usytuowana jest **Biblioteka Uczelniana PWSZ w Wałczu** wraz z **Biblioteką Powiatową w Wałczu**. Obie biblioteki współpracują na mocy zawartego porozumienia międzybibliotecznego. Biblioteki zajmują powierzchnię 472 m<sup>2</sup>, wyposażone są w niezbędny sprzęt i akcesoria związane z jej funkcjonowaniem. Budynek Biblioteki Uczelnianej składa się z: wypożyczalni, czytelnii wyposażonej w sześć stanowisk komputerowych w tym jedno **stanowisko dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych**. Uczelnia systematycznie dokonuje zakupu najnowszych pozycji literatury dla kierunku.

Biblioteka Uczelniana zapewnia studentom dostęp do literatury podstawowej i uzupełniającej. Umożliwia również dostęp do czasopism naukowych, popularnonaukowych i fachowych związanych z kierunkiem.

### **Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 5:**

Studenci mają zapewniony bezpłatny dostęp do zasobów elektronicznych biblioteki PWN Ibuk Libra, co jest szczególnie istotne w dla studentów z niepełnosprawnością oraz do prawidłowego przebiegu procesu kształcenia w czasie trwania pandemii.

Od 1 stycznia 2021 roku PWSZ w Wałczu rozpoczyna realizację projektu finansowanego z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju: "Uczelnia w Wałczu dostępna dla osób z niepełnosprawnościami" na kwotę blisko 4 000 000,00 zł. W ramach projektu unowocześniona



zostanie infrastruktura techniczna, a mianowicie zakupiona zostanie platforma e-learningowa na potrzeby kształcenia zdalnego oraz moduł e-dziekanat.

#### **Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku**

Odnosząc się do współpracy Uczelni z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w ramach omawianego kryterium, w pierwszej kolejności, należy wskazać na **udział przedstawicieli otoczenia w pracach Kierunkowej Rady Programowej**, co oznacza ich wpływ na konstruowanie, realizację i doskonalenie programu studiów oraz na rozwój kierunku. Zgodnie z regulaminem Kierunkowych Rad Programowych PWSZ w Wałczu w pracach Rady uczestniczą **interesariusze zewnętrzni**, będący przedstawicielami pracodawców, przedstawicielami administracji i władz samorządowych, pracownikami naukowymi lub dydaktycznymi spoza Uczelni, przedstawicielami organizacji społecznych i zawodowych, właściwymi ze względu na kierunek i prowadzone na nim specjalności, a także będący absolwentami kierunku. W pracach Kierunkowej Rady Programowej uczestniczą ponadto **interesariusze wewnętrzni**, którymi, z kolei, mogą być studenci kierunku, pracownicy Uczelni oraz osoby prowadzące zajęcia na specjalnościach kierunku.

W roku akademickim 2020/2021 podjęto współpracę z następującymi **interesariuszami zewnętrznymi**:

1. Monika Świerad – właściciel biura rachunkowego, absolwentka kierunku,
2. Piotr Pirogowski – dyrektor finansowy, wiceprezes zarządu wiodącej na rynku europejskim firmy branży spożywczej,
3. Ilona Siatkowska – pracownik administracyjny w Wydziale Inwestycji i Zamówień Publicznych w Starostwie Powiatowym w Wałczu, absolwentka kierunku.

**Interesariuszami wewnętrznymi** są natomiast:

1. Magdalena Leśniewicz – wieloletni doradca podatkowy, biegły rewident,
2. Zbigniew Suchoripa – pracownik PWSZ w Wałczu, specjalista w zakresie kadr,
3. Halina Czajewska – studentka kierunku,
4. Emilia Raczyńska – studentka kierunku.

W ramach współpracy następuje uwzględnianie opinii interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w procesie doskonalenia i realizacji programu kształcenia, jego celów, efektów i perspektyw rozwoju. Wyrazem tej współpracy, co warto wskazać, była zmiana specjalności realizowanych na kierunku, które zostały dostosowane do bieżących potrzeb rynku pracy.

Kolejnym istotnym obszarem współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest **organizacja procesu praktyk studenckich**, co stwarza studentom kierunku możliwości ich odbywania. Warto tu wspomnieć o współpracy z Biurem Ekonomiczno-Finansowo-Handlowo-Prawnym *UNIWERSUM* w Wałczu, które przyjmuje studentów na praktyki zawodowe od początku istnienia Uczelni. Co ważne, pracownicy tego biura, to absolwenci kierunku.

Efektom kontaktów Uczelni z lokalnymi przedsiębiorstwami oraz z władzami lokalnymi jest ciągłe poszerzanie bazy podmiotów, w których studenci kierunku odbywają praktyki zawodowe.

Oprócz obowiązkowych praktyk studenckich przewidzianych w programie studiów, 5 studentek uczestniczyło w latach 2017-18 w dodatkowych praktykach pilotażowych w ramach projektu ministerialnego pt.: **Program praktyk zawodowych w Państwowych Wyższych Szkołach Zawodowych** (umowa nr MNISW/2017/6/DIR/W/PWSZII). Celem projektu było wypracowanie wzorcowego systemu praktyk zawodowych we wszystkich polskich publicznych uczelniach

zawodowych i doprowadzenie do wzmocnienia kompetencji zawodowych absolwentów tych szkół wyższych, dostosowanych do lokalnych rynków pracy w rejonach działania uczelni. Warto podkreślić, iż po zrealizowaniu praktyk pilotażowych jedna ze studentek kierunku otrzymała pracę w miejscu odbywania praktyki pilotażowej. Dla praktyk pilotażowych określono efekty uczenia się, z których kluczowe to:

- 1) Student posiada praktyczne doświadczenie zdobyte na stanowisku pracy, typowym dla kierunku *Finanse i rachunkowość*.
- 2) Student w środowisku pracy podnosi swoje kompetencje zawodowe (wiedzę oraz praktyczne umiejętności) w zakresie obsługi urządzeń biurowych i programów komputerowych wykorzystywanych w praktyce gospodarczej, a także prowadzenia dokumentacji właściwej dla danej komórki organizacyjnej (instytucji).
- 3) Student diagnozuje problemy występujące w organizacji (komórce) i proponuje konkretne sposoby ich rozwiązania (np.. pozyskiwania i analizy informacji finansowych o kondycji finansowo-majątkowej jednostek, głównie przedsiębiorstw i jednostek samorządu terytorialnego, sprawozdawczości zewnętrznej i wewnętrznej podmiotów gospodarczych, ewidencji księgowej operacji gospodarczych).
- 4) Student samodzielnie rozwiązuje zadania (problemy) na podstawie danych, informacji i obserwacji uzyskanych w środowisku pracy.
- 5) Student komunikuje się z pracownikami organizacji, stosując w tym celu różne metody i techniki.
- 6) Student przygotowuje raporty i szczegółowe informacje na temat swojej pracy (realizacji zadań) – potrafiąc przekazać je współpracownikom i opiekunom praktyk.
- 7) Student przestrzega wymaganych w organizacji zasad postępowania, w tym: prawnych, bezpieczeństwa, etycznych – dla zapewnienia odpowiedniej jakości pracy.
- 8) Student współpracuje w zespole, utrzymując właściwe relacje z pracownikami danej organizacji (komórki).
- 9) Student analizuje i ocenia zjawiska społeczne specyficzne dla kierunku *Finanse i rachunkowość*, ze szczególnym uwzględnieniem zjawisk: politycznych, prawnych, ekonomicznych i organizacyjnych.

Ważnym elementem potwierdzającym wpływ otoczenia społeczno-gospodarczego na doskonalenie i realizację programu kształcenia są **badania prowadzone w formie ankiet**, mające na celu uzyskanie opinii:

- pracodawców przyjmujących studentów na praktyki, na temat przydatności zawodowej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych prezentowanych przez studentów na danym etapie praktyki.

Od 2012 roku Uczelnia podjęła współpracę ze **Związkiem Banków Polskich, Biurem Informacji Kredytowej S.A.** oraz **Biurem Informacji Gospodarczej InfoMonitor S.A.**, Celem tej współpracy jest połączenie doświadczeń dydaktycznych i naukowych Uczelni z wiedzą praktyczną Partnerów dla  **pogłębienia wiedzy studentów**  z zakresu praktycznego wykorzystania informacji gospodarczych oraz nowoczesnych narzędzi w biznesie.

Od 2010 roku Uczelnia we współpracy ze Starostwem Powiatu Wałeckiego oraz Urzędem Miasta Wałcz, corocznie, organizuje konferencje naukowe z cyklu: *Szansa rozwoju regionu*. Zamierzeniem organizatorów było **stworzenie warunków do wymiany wiedzy i doświadczeń oraz**

**opracowania wspólnych rozwiązań i ich transferu z nauki do praktyki**, jako wkład w rozwój regionu przez przedstawicieli uczelni, biznesu i nauki. Jako przykłady warto wskazać następujące konferencje:

1. *“Rozwój regionalny jako wyznacznik jakości życia”*
2. *“Organizacje pozarządowe a aktywność społeczna jako szansa rozwoju regionu”*
3. *“Współczesne wyzwania rynku pracy”*

W ramach konferencji na temat **„Praktyczny Wymiar Informatyki - Cyberbezpieczeństwo, Programowanie, Produkcja”** oraz **„Cyfryzacja w gospodarce i społeczeństwie szansą rozwoju regionu”**, położono szczególny nacisk na rozwój współpracy ze szkołami średnimi z regionu.

Ponadto, w 2017 roku Uczelnia była współorganizatorem 5 - tego spotkania z cyklu **„Skok po innowacyjność: biznes + nauka”** składającej się z części konferencyjnej, i z części spotkań biznesowych, serię 20-minutowych, indywidualnych spotkań z uczestnikami wydarzenia – zarówno ze strony nauki, jak i biznesu.

Działania te sprzyjały zwiększaniu rozpoznawalności kierunku na rynku, a jednocześnie umożliwiały studentom kierunku poszerzanie posiadanej wiedzy i nabywanie nowych doświadczeń.

#### **Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 6:**

Uczelnia przystąpiła do realizacji projektu finansowanego ze środków Narodowego Banku Polskiego w ramach edukacji ekonomicznej pt. „Gotowi na start (up)”, w ramach którego przewidziany jest cykl zajęć warsztatowych z zakresu finansów, ekonomii i zarządzania oraz konkurs „Pomysł na biznes”. Realizacja projektu ma na celu zwiększenie zainteresowania uczniów problematyką finansów oraz zwiększenie świadomości roli postawy przedsiębiorczej w funkcjonowaniu na rynku gospodarczym oraz na rynku pracy.

#### **Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku**

Działając na podstawie Karty Erasmus Plus dla Szkolnictwa Wyższego (lata 2014-2021), nauczyciele akademicy oraz studenci kierunku *Finanse i rachunkowość* mogą uczestniczyć w programach międzynarodowych na ogólnych zasadach obowiązujących wszystkich uczestników. Mobilność studentów PWSZ w Wałczu odbywa się na podstawie umów i/lub porozumień z uczelniami partnerskimi i innymi instytucjami zagranicznymi. Dotychczas **Uczelnia zawarła 25 umów bilateralnych w ramach programu Erasmus+**, karta na lata 2014-20. W tej liczbie, **16 uczelni partnerskich oferuje wymianę w zakresie kształcenia właściwego dla kierunku FiR**. PWSZ w Wałczu wspiera mobilność studentów na różnych poziomach funkcjonowania, poprzez:

- system organizacyjny oparty na Biurze Współpracy Międzynarodowej, Koordynatorach ECTS i wolontariacie;
- precyzyjny system uregulowań dotyczących zasad mobilności, kwalifikacji, finansowania, realizacji mobilności, dokumentowania mobilności, uznawania i przenoszenia osiągnięć, polityki językowej Uczelni;
- system promocji mobilności na drodze: akcji informacyjnych przy szkoleniu podstawowym studentów pierwszego roku, spotkań promocyjno-informacyjnych z Koordynatorem Uczelnianym Programu Erasmus+ oraz krajowymi i zagranicznymi studentami-uczestnikami programu, akcji ulotkowych i plakatowych, wizyt informacyjnych w grupach kształceniowych pracowników Biura Współpracy Międzynarodowej (BWM) i wolontariuszy u studentów poszczególnych roczników kierunków;

- system wsparcia finansowego (w większości na bazie stypendiów Erasmusa+);
- pomoc indywidualnym kandydatom do mobilności w poszukiwaniu uczelni partnerskiej, ustalaniu indywidualnych programów kształcenia, komunikacji z uczelniami partnerskimi, przygotowywaniu dokumentacji, aranżowaniu wyjazdu do i pobytu w uczelniach/institucjach partnerskich (Koordynator Uczelni, BWM, Kierunkowi Koordynatorzy ECTS);
- pomoc studentom zagranicznym przybywającym do Uczelni w ustalaniu indywidualnych programów kształcenia, komunikacji z kadrą kierunku, przygotowywaniu dokumentacji, aranżowaniu przyjazdu do i pobytu w PWSZ w Wałczu, załatwianiu spraw akademickich, bytowych i codziennych (Koordynator uczelni, BWM, Kierunkowi Koordynatorzy ECTS, studenci – opiekunowie „Buddy”, nauczyciele mentorzy);
- pomoc językowa uczestnikom wymiany w zakresie pomocy doraźnej, pomocy na czas pobytu oraz kształcenia językowego (<http://pwsz.eu/pwsz/deklaracja-polityki-erasmusa>).

Studenci kierunku FiR w ramach Programu ERASMUS+ mogą wyjeżdżać do partnerskich uczelni wyższych we Francji, Portugalii, Rumunii, Turcji i Niemczech.

Liczba i profil uczestników w Programie Erasmus+ na kierunku FiR

Umowa	Pracownik wyjazd w celu prowadzenia zajęć	Pracownik wyjazd szkoleniowy	Student wyjazd studia	– na	Student wyjazd na praktyki	– na
2012-1-PL1-ERA02-28804	2	2	1			
2013-1-PL1-ERA02-39260	1	2	3			
2014-1-PL01-KA103-000008		2			2	
2015-1-PL01-KA103-014473		2	2		1	
2016-1-PL01-KA103-023503					1	
2017-1-PL01-KA103-035843		2				
2018-1-PL01-KA103-047621	2	3			1	

#### Wpływ Programu na studentów:

- uświadomienie i wzmacnianie poczucia bycia Europejczykiem, Europejskiej integracji, partnerstwa oraz międzynarodowego dialogu,
- poszerzanie kompetencji językowych, a także pozytywny wpływ na sposób funkcjonowania

- we współczesnym społeczeństwie w kraju i zagranicą m.in. poprzez znajomość języka obcego,
- kształtowanie postawy odpowiedzialności za siebie i współuczestników projektu,
- nauka konstruktywnego myślenia (myślenia kreatywnego i krytycznego),
- aktywizacja studentów w środowisku lokalnym i międzynarodowym,
- wzrost zainteresowania zagadnieniami międzykulturowymi,
- zwiększenie możliwości zatrudnienia poprzez zdobyte doświadczenie, lepsze perspektywy kariery.

**Wpływ Programu na pracowników:** poszerzanie wiedzy i doświadczenia wartego dzielenia się z współpracownikami z PWSZ w Wałczu; doskonalenie umiejętności językowych; poszerzenie horyzontu intelektualnego co może wpłynąć na wzbogacenie treści nauczania wykorzystywanych na zajęciach. Wyjazdy na szkoleniowe pozwoliły na poszerzanie wiedzy o praktykach, strategiach i systemach w dziedzinie kształcenia czy szkolenia oraz umożliwiły doskonalenia zawodowego i rozwój kariery.

#### **Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia**

**W PWSZ w Wałczu istnieje system wsparcia studentów w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością.** Regulamin pomocy materialnej i wnioski znajdują się na stronie internetowej Uczelni oraz w e-Dziekanacie. Wysokość stypendiów reguluje Zarządzenie Rektora nr 64/2019 z dnia 20.11.2019 roku. Studenci kierunku FiR mają możliwość otrzymania świadczeń w ramach pomocy materialnej w formie:

1. stypendium socjalnego;
2. stypendium dla osób niepełnosprawnych;
3. stypendium rektora;
4. stypendium ministra;
5. zapomogi.

W zakresie parametrów dla przyznawania stypendium Rektora dla najlepszych studentów bierze się pod uwagę:

1. średnią ocen z poprzedniego roku akademickiego z zastrzeżeniem, że średnia z ocen nie może być niższa niż 4,00;
2. opinię dyrektora Instytutu odpowiedzialnego za inne kryteria przyznawania stypendium;
3. stypendium rektora otrzymuje 10% liczby studentów każdego kierunku studiów;
4. stypendium rektora stanowi nie więcej niż 40% środków przeznaczonych łącznie na stypendium rektora, stypendium socjalne i zapomogi.

Liczbę studentów kierunku FiR, korzystających z pomocy materialnej prezentuje Tabela 4

**Tabela 4.** Liczba studentów kierunku *Finanse i rachunkowość* korzystających z pomocy materialnej w roku akademickim 2020/2021

Rok akademicki	Stypendium rektora	Stypendium socjalne	Stypendium dla osób niepełnosprawnych	Zapomoga
2020/2021	2	2	-	-

Uczelnia oferuje w **Domu Studenta "Hugward"** 19 miejsc noclegowych w pokojach jedno-, dwu-, trzy- i czteroosobowych. Do dyspozycji studenci mają przestronną, dobrze wyposażoną w sprzęt AGD ogólnodostępną kuchnię, w której mogą przygotowywać i spożywać posiłki.

Dodatkową pomoc dla studentów świadczy funkcjonująca od 06.07.2005 roku **Fundacja Na Rzecz PWSZ w Wałczu**. Do głównych celów statutowych fundacji należy działanie na rzecz rozwoju nauki i edukacji w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Wałczu oraz współpraca z innymi placówkami naukowymi i naukowo-badawczymi oraz instytucjami państwowymi, stowarzyszeniami i fundacjami, które zajmują się problematyką nauki i kultury.

W ramach opieki dydaktycznej studenci kierunku FiR mogą się ubiegać o indywidualną organizację studiów. Polega ona w szczególności na ustaleniu przez prowadzących zajęcia indywidualnych terminów realizacji obowiązków dydaktycznych wynikających z programu studiów dla poszczególnych modułów (przedmiotów) tj.: egzaminów, zaliczeń, projektów, sprawdzianów, praktyk, itp. Ponadto studenci kierunku FiR mogą liczyć na wsparcie ze strony pracowników dydaktycznych, w postaci indywidualnych spotkań i konsultacji odbywających się co tydzień, zgodnie z harmonogramem ustalonym na początku semestru.

W Dziekanacie zatrudnione są dwie osoby. Obsługa studentów zorganizowana jest w dni powszednie (w tym dyżury popołudniowe) i w soboty (jeśli są prowadzone zajęcia). Studenci obsługiwani są również mailowo i telefonicznie.

Pisemne i ustne skargi, propozycje i uwagi studentów przyjmowane są w Dziekanacie kierowane dalej do **Prorektora ds Kształcenia i Spraw Studenckich**.

Na terenie uczelni każdy student może korzystać z bezpłatnego dostępu do internetu poprzez sieć WiFi.

Uczelnia posiada porozumienie z **Zakładem Aktywności Zawodowej**, w którym pracuje 60 osób niepełnosprawnych ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Porozumienie to zwiększa możliwości odbycia praktyk dla studentów z niepełnosprawnością. W celu ułatwienia studentom niepełnosprawnym dostępu do kształcenia, zmodernizowano budynek dydaktyczny nr 4 - wyposażając go w windę, toalety przeznaczone dla osób niepełnosprawnych oraz **likwidując inne bariery architektoniczne**. Wcześniej, zmodernizowano bibliotekę i budynek nr 7. W Uczelni powołano **Pełnomocnika ds. Osób Niepełnosprawnych**.

Studenci mogą realizować część programu studiów na innej uczelni krajowej lub zagranicznej, pod warunkiem spełnienia określonych wymagań, a także korzystania z pomocy uczelni w odbywaniu stażu lub praktyk. Studenci kierunku FiR mają możliwość wyjazdów do uczelni partnerskich w ramach programu ERASMUS+.

Monitorowanie systemu wsparcia studentów następuje corocznie poprzez ankietę oceny jakości kształcenia, a wyciągane wnioski służą poprawie wdrożonych rozwiązań.

**W ramach działań podejmowanych na rzecz wsparcia studentów należy wskazać następujące przedsięwzięcia:**

1. **Konferencja dla studentów „Kierunek: praca! - Praktyki i staże” - I Ogólnopolska Konferencja dla Samorządów Studenckich.**
2. **Tydzień Kultury Studenckiej, w tym warsztaty fotograficzne „Nierzeczywista rzeczywistość w obiektywie”.**
3. **„Skok po innowacyjność biznes+nauka” konferencja i spotkania biznesowe zachodniopomorskich naukowców i przedsiębiorców.**
4. **Laboratorium Przedsiębiorczości w ramach Światowych Dni Przedsiębiorczości, w tym:**

- warsztaty z zakresu przedsiębiorczości prowadzone przez Powiatowy Urząd Pracy w Wałczu, pt. „Rozumiem prawa rynku pracy”, „Przedsiębiorstwo od podszewki” oraz „Zasady ubiegania się o środki na działalność, przepisy prawa związane z udzieleniem dofinansowania, omówienie biznes planu”,
  - szkolenie „Zmiany w 2017 i planowane zmiany w 2018 – ułatwienia czy utrudnienia dla przedsiębiorców”,
  - warsztaty „Jak coaching menedżerski może rozwijać firmy rodzinne?”.
5. „Dzień mózgu” w ramach Światowego Tygodnia Mózgu (Brain Awareness Week) – organizowane przez Koło Naukowe Neuroekonomii i Neurozarządzania.
  6. Konferencja „Miej to z głowy – jak dbać o kondycję psychiczną.
  7. Konferencja „Praktyczny wymiar informatyki – cyberbezpieczeństwo, programowanie, produkcja” organizowana we współpracy ze Starostwem Powiatowym.
  8. Konferencja “Cyfryzacja w gospodarce i społeczeństwie szansą rozwoju regionu”, organizowana we współpracy ze Starostwem Powiatowym, Urzędem Miasta Wałcz oraz Urzędem Gminy Wałcz.
  9. Projekt „Specjalistyczne kwalifikacje informatyczne” - certyfikat z Programming Language Certified Associate – CLA.
  10. Nieintensywny kurs praktycznej nauki języka angielskiego poziom B2 „SOARING”.
  11. „Tajemnice prawem chronione” - certyfikowane szkolenie dla studentów w ramach realizacji przedsięwzięcia pn: „Dydaktyczna Inicjatywa Doskonałości”.
  12. Szkolenie z obsługi systemu informacji prawnej LEX.

Coroczne oceny kadry dydaktycznej dokonywane przez studentów, są zamieszczana na stronie internetowej uczelni, Kształcenie – Jakość Kształcenia. W semestrze letnim 2019 r. w PWSZ w Wałczu została przeprowadzona ankieta dotycząca opinii studentów odnośnie jakości kształcenia i programów kształcenia.

#### **Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 8:**

Uczelnia przystąpiła do programu rządowego **Legia Akademicka**, dzięki któremu można zdobyć przygotowanie wojskowe i móc przystąpić do egzaminów oficerskich w Wojsku Polskim.

Liczba studentów kierunku FiR uczestniczących w projekcie:

Edycja	Studenci uczestniczący w części teoretycznej	Studenci zdali część teoretyczną
III	9	2

#### **Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach**

Dostęp do informacji o kierunku FiR jest możliwy dzięki szerokiemu spektrum kanałów komunikacyjnych, od tych bardziej tradycyjnych, jak tablice informacyjne w Uczelni i materiały informacyjne udostępniane podczas wydarzeń, ogłoszenia i wywiady w gazetach regionalnych, imprez edukacyjnych, aż po te nowoczesne, takie jak strony internetowe, portale społecznościowe. Dostęp do informacji zapewniają kanały informacyjne organizowane na poziomie Uczelni. Osoby zainteresowane działalnością PWSZ w Wałczu mają możliwość odwiedzenia Uczelnianej strony

[www.pwsz.eu](http://www.pwsz.eu) na stronie tej zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku.

Na stronie internetowej zamieszczane są informacje dotyczące procesu rekrutacji i procesu kształcenia, w tym: efektów uczenia się, planów studiów, zasad dyplomowania, obowiązujących regulaminów, programach wymiany studenckiej. Dostępna jest także treść procedur służących zapewnianiu jakości kształcenia. Strona internetowa Uczelni uwzględnia również potrzeby organizacji studenckich (koła naukowe, samorząd studencki) w zakresie ich działalności informacyjnej.

Dodatkowym kanałem informacyjnym dla studentów **e-dziekanat**, służy on również za jeden z kanałów informacyjnych dotyczących bieżących wydarzeń oraz ogłoszeń.

W Biuletynie Informacji Publicznej PWSZ w Wałczu umieszczony jest program studiów wraz z planem studiów. Z kolei sylabusy do poszczególnych przedmiotów są dostępne dla wykładowców i studentów na platformie e-dziekanat.

Publiczne informacje na temat wytycznych i zasad pisania pracy dyplomowej, wraz niezbędnymi dokumentami znajdują się na stronie internetowej Uczelni w zakładce Student/Wytyczne i zasady pisania prac dyplomowych.

Informacje dotyczące wydarzeń odbywających się w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Wałczu, szkoleniach i warsztatach są także zamieszczane przez pracowników i studentów na portalu społecznościowym **Facebook**.

Uczelnia co roku wydaje **informator dla kandydatów**, który jest również zamieszczany szkołach średnich i dostępny w trakcie imprez organizowanych w okolicy.

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci (ankiety) i inni odbiorcy informacji (wywiad), a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

#### **Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 9:**

Od 1 stycznia 2021 roku PWSZ w Wałczu rozpoczyna realizację projektu finansowanego z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju: "Uczelnia w Wałczu dostępna dla osób z niepełnosprawnościami" na kwotę blisko 4 000 000,00 zł. W ramach projektu zmodernizowana zostanie również strona internetowa Uczelni oraz będzie zakupiony moduł Akademickiego Biura Karier.

#### **Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów**

Bezpośrednio nad jakością kształcenia na kierunku *Finanse i rachunkowość* studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym czuwa Dyrektor Instytutu Administracji i Nauk Ekonomicznych. Program studiów ulega doskonaleniu w zależności od rozwoju dorobku naukowego w dyscyplinie ekonomia i finanse oraz zmian w praktyce życia społeczno-gospodarczego, co przekłada na treści kształcenia zawarte w sylabusach. Programy studiów (oraz ich zmiany) przyjmowane są przez Senat Uczelni.

Zapewnianie warunków umożliwiających utrzymanie wysokiego poziomu jakości kształcenia jest stałym, podstawowym zadaniem dla wszystkich jednostek organizacyjnych Uczelni:

1. Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia został stworzony w trosce o wysoką jakość kształcenia oraz respektując postanowienia Deklaracji Bolońskiej, zalecenia Europejskiego



Stowarzyszenia na Rzecz Zapewnienia Jakości w Szkolnictwie Wyższym oraz wymogi stawiane uczelniom przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego a także Polską Komisję Akredytacyjną.

2. Za jakość kształcenia w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Wałczu odpowiedzialni są wszyscy członkowie społeczności uczelnianej: władze, nauczyciele akademicy, inne osoby prowadzące zajęcia, pracownicy administracji i studenci. Wysoka jakość kształcenia to efekt wspólnej pracy i ciągłego doskonalenia.
3. Uczelnia dąży do aktywnego współdziałania w procesie zapewniania jakości kształcenia: studentów oraz organizacji studenckich, przedstawicieli instytucji i organizacji branżowych oraz przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego.

System jakości kształcenia w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Wałczu funkcjonuje na podstawie Zarządzenia nr 8/2020 Rektora Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Wałczu z dnia 6 marca 2020 roku w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacji Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia.

Celem funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Jakości Kształcenia jest monitorowanie i podnoszenie poziomu jakości kształcenia w Uczelni, a w szczególności:

- a) prowadzenie polityki systematycznego doskonalenia jakości kształcenia;
- b) zapewnianie i ulepszanie mechanizmów stałego monitorowania i doskonalenia systemu kształcenia w jego wszystkich aspektach;
- c) opracowywanie, wdrażanie, przestrzeganie i doskonalenie procedur zapewniania jakości kształcenia na różnych poziomach jego organizacji;
- d) dostarczanie osobom odpowiedzialnym za zarządzanie procesem kształcenia oraz jego organizację niezbędnych informacji do prawidłowej realizacji zadań;
- e) zapewnienie właściwych warunków kształcenia i utrzymanie ich wysokiej jakości w Uczelni.

Działania w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia prowadzone są:

- a) w sposób dążący do zapewnienia możliwie pełnej zgodności prowadzonych przez uczelnię kierunków i specjalności z zawodowymi realiami i potrzebami rynku pracy,
- f) w oparciu o aktualny stan wiedzy naukowej i technicznej oraz wedle nowoczesnej myśli dydaktycznej,
- g) w sposób zorganizowany, spójny wewnętrznie, przejrzysty, weryfikowalny i udokumentowany,
- h) zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- i) przez kompetentną kadre nauczycieli oraz pracowników wsparcia administracyjnego
- j) poprzez gromadzenie, opracowywanie i analizowanie informacji niezbędnych i użytecznych dla działań na rzecz doskonalenia jakości kształcenia, w tym opracowanie i przeprowadzanie ankiet służących ocenie wybranych aspektów procesu kształcenia, przy czym obowiązkowo prowadzone są okresowe badania ankietowe, mające na celu uzyskanie opinii studentów i słuchaczy studiów podyplomowych na temat oceny jakości programu studiów, oceny wypełniania obowiązków dydaktycznych przez nauczycieli akademickich, infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej, umiędzynarodowienia kształcenia, relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym, zakresu przedmiotowego i jakości informacji o studiach, wsparcia studentów w procesie uczenia się oraz programu praktyk,
- k) poprzez badania ankietowe dotyczące losów absolwentów Uczelni.

Corocznie, do dnia 15 grudnia, Uczelniana Komisja ds. Oceny i Doskonalenia Jakości Kształcenia przedstawia Rektorowi zbiorczy raport ewaluacyjny uwzględniający analizę informacji niezbędnych dla doskonalenia jakości kształcenia, określonych w szczegółowych obszarach działania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Rektor przedstawia Senatowi wyniki przeglądów bez zbędnej zwłoki. Kierunkowe Rady Programowe wykorzystują wyniki okresowych przeglądów programów studiów określone do doskonalenia programów studiów i organizacji procesu dydaktycznego.

Doskonalenie Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia następuje przez: Badanie kompleksowości systemu w zakresie uwzględniania wszystkich czynników mających wpływ na jakość kształcenia, w szczególności poprzez opisane wyżej badania, określone w §12 Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia przyjętego Zarządzeniem nr 8/2020 Rektora Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Wałczu z dnia 6 marca 2020 roku, w sprawie Regulaminu Organizacji Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Ponadto, poprzez analizę raportów Komisji ds. Oceny i Doskonalenia Jakości Kształcenia, poprzez ocenę realizacji zaleceń opracowanych na podstawie działań Komisji ds. Oceny i Doskonalenia Jakości Kształcenia.

Struktura organizacyjna Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia obejmuje: Senat, Rektora, Prorektora ds. Kształcenia i Spraw Studenckich, Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia, Komisję ds. Oceny i Doskonalenia Jakości Kształcenia, Kierunkowe Rady Programowe, Dyrektorów Instytutów. Rektor może powoływać dodatkowe komisje/zespoły, które będą odpowiedzialne za realizację wyznaczonych zadań, związanych z funkcjonowaniem systemu jakości kształcenia na Uczelni.

Tworzenie programu studiów odbywa się w oparciu o zarządzenie nr 69/2019 Rektora Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Wałczu z dnia 19.12.2019 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad dotyczących tworzenia programów studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz sporządzania ich dokumentacji w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Wałczu. Określa ono:

- 1) szczegółowe zasady projektowania programów na studiach pierwszego i drugiego stopnia,
- 2) wykaz dokumentów i informacji stanowiących dokumentację programu studiów,
- 3) dokumentację dodatkową obok programu studiów.

Program studiów zatwierdzany jest, zgodnie z § 31 pkt. 10 Statutu Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Wałczu, stanowiącego załącznik do uchwały nr 27/2019 Senatu PWSZ w Wałczu z dnia 27.06.2019 r., przez Senat. Wszelkie zmiany wprowadzane w programie studiów również są zatwierdzane przez Senat.

Zgodnie z § 11 ust. 1 Regulaminu Organizacji Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia - Kierunkowa Rada Programowa corocznie do 15 listopada przeprowadza okresowe przeglądy programów kształcenia za poprzedni rok akademicki w tym, w szczególności dokonuje:

- 1) analizy systemu efektów uczenia się z uwzględnieniem jego zgodności z potrzebami rynku pracy,
- 2) analizy struktury punktów ECTS w planach studiów, pod względem zgodności z obowiązującymi przepisami prawa, aktualnym stanem wiedzy w zakresie treści

- kształcenia oraz wymagań co do uzyskiwania kwalifikacji z ukończeniem studiów, a także w kontekście potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym rynku pracy,
- 1) analizowanie treści programowych, metod i form prowadzenia zajęć, ich efektywności i skuteczności w kontekście osiągniętych wyników, ponoszonych nakładów, dostosowania do potrzeb rynku pracy,
  - 2) monitorowanie metod weryfikacji i oceny efektów uczenia się,
  - 3) analizowanie procesu planowania, realizacji i rozliczania praktyk studenckich z punktu widzenia możliwości osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się,
  - 4) monitorowanie karier zawodowych absolwentów oraz analiza dostępnych wyników dla oceny skuteczności kształcenia w zakresie przygotowania zawodowego w kontekście zaspokajania potrzeb na rynku pracy,
  - 5) monitorowanie wyników nauczania i stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się.

Wyniki przeglądu programu kształcenia przedkładane są Pełnomocnikowi Rektora ds. Jakości Kształcenia. Dodatkowo każdy nauczyciel może wystąpić do Przewodniczącego Kierunkowej Rady Programowej z wnioskiem o zmianę bądź weryfikację programu kształcenia w zakresie przedmiotu, który prowadzi.

## Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
C z y n n i k i w e w n ę t r z n e	<p><b>Mocne strony</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– kierunek prowadzony we współpracy z lokalnymi pracodawcami,</li> <li>– zajęcia prowadzone przez praktyków,</li> <li>– dostosowanie programów do potrzeb rynków pracy,</li> <li>– wysoki odsetek osób pracujących w trakcie studiów,</li> <li>– ciągłe podnoszenie kwalifikacji,</li> </ul>	<p><b>Słabe strony</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– ograniczona możliwość dostępu do kadry naukowej,</li> <li>– ograniczone możliwości językowe wykładowców,</li> <li>– ze względu na duży odsetek studentów pracujących niewielkie możliwości realizacji przedsięwzięć około dydaktycznych</li> <li>– niski poziom internacjonalizacji</li> <li>– systematyczny spadek zainteresowania kierunkiem</li> </ul>
C z y n n i k i z e w n ę t r z n e	<p><b>Szanse</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– niedobór specjalistów na lokalnym rynku pracy,</li> <li>– proces modernizacji bazy dydaktycznej,</li> <li>– duża ilość firm chcących podjąć współpracę,</li> <li>– niższe koszty utrzymania w porównaniu do dużych ośrodków akademickich</li> </ul>	<p><b>Zagrożenia</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– niechęć do podejmowania przez młodych ludzi trudnych kierunków studiów,</li> <li>– odpływ młodych do dużych ośrodków akademickich,</li> <li>– wpływ koniunktury gospodarczej na funkcjonowanie przedsiębiorstw w regionie,</li> <li>– spadająca liczba kandydatów na studia (niż demograficzny)</li> </ul>

Rozwój kierunku *Finanse i rachunkowość*, który prowadzony jest w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Wałczu, opiera się na ciągłym doskonaleniu jakości kształcenia oraz podnoszeniu kwalifikacji i kompetencji zawodowych zatrudnionej kadry dydaktycznej i naukowo-dydaktycznej.

Jakość kształcenia jest rozumiana jako stałe dążenie do stosowania najlepszych standardów i rozwiązań w sferze organizacji i realizacji procesu kształcenia, zapewnienie dogodnych warunków nauki i pracy studentom, wykładowcom i osobom wspierającym proces dydaktyczny, rozbudzanie i rozwijanie pasji i zaangażowania. Zgodnie z tymi założeniami podwyższenie jakości kształcenia wymaga systematycznego monitorowania zmian zachodzących w otoczeniu bliższym i dalszym Uczelni. Wymaga strategicznego, a jednocześnie elastycznego podejścia do programu kształcenia, który powinien być reakcją na zmiany zachodzące w burzliwym otoczeniu.

Największe zmiany, które dokonują się w otoczeniu, a które w olbrzymim stopniu oddziałują na perspektywy kształcenia i rozwoju kierunku *Finanse i rachunkowość* w PWSZ w Wałczu są czynniki w większości niezależne od Uczelni, mianowicie otoczenia demograficznego, koniunkturalnego, prawnego, ekonomicznego i międzynarodowego.

Jednym z podstawowych problemów jest odpływ młodych ludzi do dużych ośrodków akademickich i chęć mieszkania i pracy w dużych aglomeracjach. Uczelnia próbuje przeciwdziałać temu trendowi organizując konferencję w których uczestniczą uczniowie szkół średnich i przedsiębiorcy oraz realizować projekty edukacyjne i dni otwarte, aby wskazać na zalety studiowania w Uczelni. Zależy nam na tym, aby pokazać młodym ludziom, że tu w okolicy można studiować i pracować. Obecnie na rynku większość firm z branży finansowej i księgowej potrzebuje specjalistów, co powoduje chęć współpracy z Uczelnią.

Ważnym elementem jest również stała współpraca z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi oraz ze środowiskiem lokalnym. Kierunek *Finanse i rachunkowość* postrzegany jest na lokalnym rynku jako otwarty na potrzeby mieszkańców Wałcza i okolic, elastyczny i otwarty na kształcenie osób w każdym wieku, w tym pracujących. To dopasowanie znajduje swoje przełożenie w dopasowanych do potrzeb studentów programów studiów i planów zajęć z dużym naciskiem na kształcenie w godzinach popołudniowych i wieczornych.

Władze Uczelni dokładają wszelkich starań, aby stworzyć atrakcyjne warunki studiowania i jakością przekonać kandydatów na studia dlatego też oferuje ciekawe zajęcia prowadzone przez praktyków oraz dobre wyposażenie nie odbiegające od standardów wykorzystywanych w firmach.

Uczelnia stale pozyskuje zewnętrzne środki finansowe na rozbudowę infrastruktury, laboratoriów i wyposażenia. Podnosi standard wyposażenia w zakresie nowoczesnych technologii i oprogramowania. Poprawia warunki studiowania osób z niepełnosprawnością.

W zakresie rozwoju kierunku prowadzony jest stały monitoring otoczenia, a każda zmiana dyskutowana szeroko przez Kierunkową Radę Programową w posiedzeniach których często biorą udział interesariusze i zaproszeni goście.

Kadra dydaktyczna bierze udział w szkoleniach, seminariach i konferencjach oraz korzysta z możliwości jakie oferuje m.in. program Erasmus+. W ramach wyjazdów zagranicznych pracownicy wymieniają swoją wiedzę i doświadczenie, co znajduje przełożenie w przekazywanej studentom wiedzy teoretycznej i praktycznej, a także nowych i ciekawych metodach prowadzenia zajęć. Silną stroną kierunku jest fakt, że kadra dydaktyczna składa się z większości z praktyków, ale jednocześnie widzimy konieczność zwiększenia umiejętności językowych pracowników kierunku.

(Pieczęć uczelni)

.....

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....

(podpis Rektora)

....., dnia .....

(miejsowość)

### Część III. Załączniki

#### Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

**Tabela 1.** Liczba studentów ocenianego kierunku

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki	Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki
I stopnia	I	19	13		
	II	-	-		
	III	11	8		
	IV				
II stopnia	I				
	II				
jednolite studia magisterskie	I				
	II				
	III				
	IV				

	V				
	VI				
<b>Razem:</b>					

**Tabela 2.** Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
I stopnia	17/18	18	7		
	18/19	-	3		
	19/20	19	8		
II stopnia	...				
	...				
	...				
jednolite studia magisterskie	...				
	...				
	...				
<b>Razem:</b>					

**Tabela 3.** Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.).

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6 semestrów 180 pkt. ECTS
Łączna liczba godzin zajęć	2648 godzin

<p>Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia</p>	<p>143 pkt ECTS - w grupie przedmiotów do wyboru: <i>Księgowość i podatki w przedsiębiorstwie</i>,  145 pkt ECTS -w grupie przedmiotów do wyboru: <i>Płace i kadry</i>,  142 pkt ECTS - w grupie przedmiotów do wyboru: <i>Menedżer projektów unijnych</i></p>
<p>Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształującym umiejętności praktyczne</p>	<p>113 pkt ECTS - w grupie przedmiotów do wyboru: <i>Księgowość i podatki w przedsiębiorstwie</i>,  110 pkt ECTS -w grupie przedmiotów do wyboru: <i>Płace i kadry</i>,  111 pkt ECTS - w grupie przedmiotów do wyboru: <i>Menedżer projektów unijnych</i></p>
<p>Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych – w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne</p>	<p>Nie dotyczy</p>
<p>Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru</p>	<p>75 pkt ECTS</p>
<p>Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym</p>	<p>40 pkt ECTS</p>
<p>Wymiar praktyk zawodowych</p>	<p>1008 godzin</p>
<p>W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.</p>	<p>60 godzin</p>
<p>W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:</p>	



1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./0*
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2./0*

\*W programie studiów nie zostały zaplanowane zajęcia prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, jednak ze względu na ograniczenia funkcjonowania Uczelni, spowodowanej pandemią wirusa SARS-CoV-2 od marca 2020 r. wszystkie zajęcia prowadzone są w formie zdalnej

**Tabela 4 a.** Zajęcia lub grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne dla grupy przedmiotów do wyboru: *Księgowość i podatki w przedsiębiorstwie*

Nazwa zajęć	zajęć/grupy	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Technologie informacyjne		Ćwiczenia	15 godz./9 godz.	3 pkt. ECTS
Język obcy		Ćwiczenia	120 godz./72 godz.	8 pkt. ECTS
Zarządzanie		Konwersatorium	30 godz./18 godz.	4 pkt. ECTS
Podstawy prawa		Konwersatorium	30 godz./18 godz.	5 pkt ECTS
Metody ilościowe		Laboratoria	15 godz./9 godz.	2 pkt. ECTS
Zastosowanie metod ilościowych		Laboratoria	30 godz./18 godz.	3 pkt. ECTS
Podstawy opodatkowania		Konwersatorium	15 godz./9 godz.	3 pkt. ECTS
Podstawy opodatkowania		Ćwiczenia	30 godz./18 godz.	3 pkt. ECTS
Podstawy rachunkowości		Konwersatorium	30 godz./18 godz.	3 pkt. ECTS
Podstawy rachunkowości		Ćwiczenia	30 godz./18 godz.	3 pkt. ECTS

Finanse instytucji rządowych i samorządowych	Konwersatorium	30 godz./18 godz.	3 pkt. ECTS
Finanse instytucji rządowych i samorządowych	Ćwiczenia	30 godz./18 godz.	3 pkt. ECTS
Finanse przedsiębiorstwa	Konwersatorium	30 godz./18 godz.	3 pkt. ECTS
Finanse przedsiębiorstwa	Ćwiczenia	30 godz./18 godz.	3 pkt. ECTS
Rachunkowość finansowa	Konwersatorium	30 godz./18 godz.	2 pkt. ECTS
Rachunkowość finansowa	Ćwiczenia	30 godz./18 godz.	4 pkt. ECTS
Sprawozdawczość finansowa	Konwersatorium	15 godz./9 godz.	2 pkt. ECTS
Sprawozdawczość finansowa	Ćwiczenia	15 godz./9 godz.	2 pkt. ECTS
Zasady prowadzenia działalności gospodarczej	Konwersatorium	15 godz./9 godz.	0 pkt. ECTS
Zasady prowadzenia działalności gospodarczej	Ćwiczenia	30 godz./18 godz.	3 pkt. ECTS
Bankowość	Konwersatorium	30 godz./18 godz.	2 pkt. ECTS
Ubezpieczenia	Konwersatorium	15 godz./9 godz.	1 pkt. ECTS
Prawo gospodarcze	Konwersatorium	30 godz./18 godz.	3 pkt. ECTS
Podstawy rachunku kosztów	Konwersatorium	15 godz./9 godz.	0 pkt. ECTS
Podstawy rachunku kosztów	Laboratoria	30 godz./18 godz.	3 pkt. ECTS
Analiza finansowa	Konwersatorium	15 godz./9 godz.	1 pkt. ECTS
Analiza finansowa	Laboratoria	30 godz./18 godz.	2 pkt. ECTS
Kalkulacje finansowe z Excelem	Konwersatorium	15 godz./9 godz.	0 pkt. ECTS

Kalkulacje finansowe z Excelem	Laboratoria	15 godz./9 godz.	2 pkt. ECTS
Prawo karne gospodarcze	Konwersatorium	30 godz./18 godz.	0 pkt. ECTS
Prawo karne gospodarcze	Ćwiczenia	30 godz./18 godz.	5 pkt. ECTS
Zamówienia publiczne	Konwersatorium	30 godz./18 godz.	3 pkt. ECTS
Coaching	Konwersatorium	30 godz./18 godz.	2 pkt. ECTS
<b>Razem:</b>		1245 godz./765 godz.	113 pkt. ECTS

**Tabela 4 b.** Zajęcia lub grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne dla grupy przedmiotów do wyboru: *Płace i kadry*

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Technologie informacyjne	Ćwiczenia	15 godz./9 godz.	3 pkt. ECTS
Język obcy	Ćwiczenia	120 godz./72 godz.	8 pkt. ECTS
Zarządzanie	Konwersatorium	30 godz./18 godz.	4 pkt. ECTS
Podstawy prawa	Konwersatorium	30 godz./18 godz.	5 pkt. ECTS
Metody ilościowe	Laboratoria	15 godz./9 godz.	2 pkt. ECTS
Zastosowanie metod ilościowych	Laboratoria	30 godz./18 godz.	3 pkt. ECTS
Podstawy opodatkowania	Konwersatorium	15 godz./9 godz.	3 pkt. ECTS
Podstawy opodatkowania	Ćwiczenia	30 godz./18 godz.	3 pkt. ECTS
Podstawy rachunkowości	Konwersatorium	30 godz./18 godz.	3 pkt. ECTS
Podstawy rachunkowości	Ćwiczenia	30 godz./18 godz.	3 pkt. ECTS
Finanse instytucji rządowych i samorządowych	Konwersatorium	30 godz./18 godz.	3 pkt. ECTS

Finanse instytucji rządowych i samorządowych	Ćwiczenia	30 godz./18 godz.	3 pkt. ECTS
Finanse przedsiębiorstwa	Konwersatorium	30 godz./18 godz.	3 pkt. ECTS
Finanse przedsiębiorstwa	Ćwiczenia	30 godz./18 godz.	3 pkt. ECTS
Rachunkowość finansowa	Konwersatorium	30 godz./18 godz.	2 pkt. ECTS
Rachunkowość finansowa	Ćwiczenia	30 godz./18 godz.	4 pkt. ECTS
Sprawozdawczość finansowa	Konwersatorium	15 godz./9 godz.	2 pkt. ECTS
Sprawozdawczość finansowa	Ćwiczenia	15 godz./9 godz.	2 pkt. ECTS
Zasady prowadzenia działalności gospodarczej	Konwersatorium	15 godz./9 godz.	0 pkt. ECTS
Zasady prowadzenia działalności gospodarczej	Ćwiczenia	30 godz./18 godz.	3 pkt. ECTS
Bankowość	Konwersatorium	30 godz./18 godz.	2 pkt. ECTS
Ubezpieczenia	Konwersatorium	15 godz./9 godz.	1 pkt. ECTS
Prawo gospodarcze	Konwersatorium	30 godz./18 godz.	3 pkt. ECTS
Podstawy rachunku kosztów	Konwersatorium	15 godz./9 godz.	0 pkt. ECTS
Podstawy rachunku kosztów	Laboratoria	30 godz./18 godz.	3 pkt. ECTS
Analiza finansowa	Konwersatorium	15 godz./9 godz.	1 pkt. ECTS
Analiza finansowa	Laboratoria	30 godz./18 godz.	2 pkt. ECTS
Kalkulacje finansowe z Excelem	Konwersatorium	15 godz./9 godz.	0 pkt. ECTS
Kalkulacje finansowe z Excelem	Laboratoria	15 godz./9 godz.	2 pkt. ECTS
Prawo karne	Konwersatorium	30 godz./18 godz.	0 pkt. ECTS

gospodarcze			
Prawo karne gospodarcze	Ćwiczenia	30 godz./18 godz.	5 pkt. ECTS
Zamówienia publiczne	Konwersatorium	30 godz./18 godz.	3 pkt. ECTS
Coaching	Konwersatorium	30 godz./18 godz.	2 pkt. ECTS
<b>Razem:</b>		1215 godz./750 godz.	110 pkt. ECTS

**Tabela 4 c.** Zajęcia lub grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne dla grupy przedmiotów do wyboru: *Menedżer projektów europejskich*

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Technologie informacyjne	Ćwiczenia	15 godz./9 godz.	3 pkt. ECTS
Język obcy	Ćwiczenia	120 godz./72 godz.	8 pkt. ECTS
Zarządzanie	Konwersatorium	30 godz./18 godz.	4 pkt. ECTS
Podstawy prawa	Konwersatorium	30 godz./18 godz.	5 pkt. ECTS
Metody ilościowe	Laboratoria	15 godz./9 godz.	2 pkt. ECTS
Zastosowanie metod ilościowych	Laboratoria	30 godz./18 godz.	3 pkt. ECTS
Podstawy opodatkowania	Konwersatorium	15 godz./9 godz.	3 pkt. ECTS
Podstawy opodatkowania	Ćwiczenia	30 godz./18 godz.	3 pkt. ECTS
Podstawy rachunkowości	Konwersatorium	30 godz./18 godz.	3 pkt. ECTS
Podstawy rachunkowości	Ćwiczenia	30 godz./18 godz.	3 pkt. ECTS
Finanse instytucji rządowych i samorządowych	Konwersatorium	30 godz./18 godz.	3 pkt. ECTS

Finanse instytucji rządowych i samorządowych	Ćwiczenia	30 godz./18 godz.	3 pkt. ECTS
Finanse przedsiębiorstwa	Konwersatorium	30 godz./18 godz.	3 pkt. ECTS
Finanse przedsiębiorstwa	Ćwiczenia	30 godz./18 godz.	3 pkt. ECTS
Rachunkowość finansowa	Konwersatorium	30 godz./18 godz.	2 pkt. ECTS
Rachunkowość finansowa	Ćwiczenia	30 godz./18 godz.	4 pkt. ECTS
Sprawozdawczość finansowa	Konwersatorium	15 godz./9 godz.	2 pkt. ECTS
Sprawozdawczość finansowa	Ćwiczenia	15 godz./9 godz.	2 pkt. ECTS
Zasady prowadzenia działalności gospodarczej	Konwersatorium	15 godz./9 godz.	0 pkt. ECTS
Zasady prowadzenia działalności gospodarczej	Ćwiczenia	30 godz./18 godz.	3 pkt. ECTS
Bankowość	Konwersatorium	30 godz./18 godz.	2 pkt. ECTS
Ubezpieczenia	Konwersatorium	15 godz./9 godz.	1 pkt. ECTS
Prawo gospodarcze	Konwersatorium	30 godz./18 godz.	3 pkt. ECTS
Podstawy rachunku kosztów	Konwersatorium	15 godz./9 godz.	0 pkt. ECTS
Podstawy rachunku kosztów	Laboratoria	30 godz./18 godz.	3 pkt. ECTS
Analiza finansowa	Konwersatorium	15 godz./9 godz.	1 pkt. ECTS
Analiza finansowa	Laboratoria	30 godz./18 godz.	2 pkt. ECTS
Kalkulacje finansowe z Excelem	Konwersatorium	15 godz./9 godz.	0 pkt. ECTS
Kalkulacje finansowe z Excelem	Laboratoria	15 godz./9 godz.	2 pkt. ECTS
Prawo karne	Konwersatorium	30 godz./18 godz.	0 pkt. ECTS

gospodarcze			
Prawo karne gospodarcze	Ćwiczenia	30 godz./18 godz.	5 pkt. ECTS
Zamówienia publiczne	Konwersatorium	30 godz./18 godz.	3 pkt. ECTS
Coaching	Konwersatorium	30 godz./18 godz.	2 pkt. ECTS
Rachunkowość małych firm	Laboratoria	30 godz./18 godz.	2 pkt. ECTS
Podatki w przedsiębiorstwie	Konwersatorium	15 godz./9 godz.	0 pkt. ECTS
Podatki w przedsiębiorstwie	Ćwiczenia	30 godz./18 godz.	5 pkt. ECTS
Organizacja rachunkowości	Konwersatorium	15 godz./9 godz.	0 pkt. ECTS
Organizacja rachunkowości	Ćwiczenia	15 godz./9 godz.	2 pkt. ECTS
Rozliczenia podatkowe przedsiębiorcy	Konwersatorium	30 godz./18 godz.	0 pkt. ECTS
Rozliczenia podatkowe przedsiębiorcy	Ćwiczenia	30 godz./18 godz.	4 pkt. ECTS
Rachunkowość skomputeryzowana	Laboratoria	30 godz./18 godz.	3 pkt. ECTS
Podstawy rachunkowości zarządczej	Konwersatorium	15 godz./9 godz.	0 pkt. ECTS
Podstawy rachunkowości zarządczej	Ćwiczenia	30 godz./18 godz.	3 pkt. ECTS
Ubezpieczenia i podatki w systemy płac	Laboratoria	30 godz./18 godz.	3 pkt. ECTS
Projekt dyplomowy	Ćwiczenia	60 godz./36 godz.	5 pkt. ECTS
<b>Razem:</b>		1215 godz./750 godz.	111 pkt ECTS

**Tabela 5.** Zajęcia lub grupy zajęć służące zdobywaniu przez studentów kompetencji inżynierskich / Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
<b>Razem:</b>			

**Tabela 6.** Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Język obcy - język angielski	ćwiczenia	II, III, IV, V	stacjonarne /niestacjonarne	język angielski	21
Język obcy - język niemiecki	ćwiczenia	II, III, IV, V	stacjonarne /niestacjonarne	język niemiecki	21